

ŽELEZAR

JESENICE, 9. oktobra 1965
LETO VII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 41

Perspektiva železarske industrije

V četrtek, 30. septembra, je Radio Ljubljana objavil v oddaji »Aktualnosti« razgovor novinarja Zvoneta Zorka s tehničnim direktorjem naše železarne Bogomilom Homovcem. Zaradi zanimivosti in aktualnosti obravnavanih vprašanj objavljamo njun razgovor v celoti.

Vprašanje: »Kakšni razlogi so navedli železarno Jesenice, da opušta proizvodnjo nekaterih aritkov, med njimi tudi pločevino z nižjimi kvalitetskimi zahtevami?«

Odgovor: »Železarna Jesenice je kakor tudi ostale slovenske železarne sorazmerno majhna s širokim proizvodnim programom in napravami z majhno zmogljivostjo. Z rekonstrukcijo tudi v naši železarni povečujemo zmogljivosti posameznih naprav in specializiramo proizvodnjo. Vendar bodo predelovalni stroški še vedno višji kot v velikih jeklarnah v inozemstvu. Poleg tega so jugoslovanske železarne, posebno še slovenske, v slabšem položaju, ker morajo surovine delno uvažati ter večji transportni stroški obremenjujejo stroške za vložek. Surovine uvažamo delno iz SZ, delno pa tudi iz ZDA.

V Železarni Jesenice iz tega razloga že od leta 1945 naprej skrbimo za premik v več vredne vrste izdelkov, posebno intenzivno pa si prizadevamo za to v zadnjih petih letih. Pri več vrednih izdelkih manj vpliva povečana cena vložka in manjša proizvodnost, ker tudi v inozemstvu te izdelke izdelujejo na manjših agregatih.

Naša železarna je več let niz proizvodov prodajala z izgubo, ki je znašala do 25.000 dinarjev na tona. Tako sta imela letos na primer v prvem polletju dva obrata, v katerih je zaposlenih blizu 1000 ljudi, okrog 350 milijonov dinarjev čiste izgube. Jasno je, da večno ni mogoče zagovarjati proizvodnje jeklenih izdelkov s tako visoko izgubo. Zato smo pred dvema letoma začeli intenzivno akcijo za proizvodni program samo tistih izdelkov, ki so rentabilni, oziroma vsaj takih, kjer ni izgube. Akcija bo morala biti v prihodnje še ostrejša, ker pri nas ni velikih rezerv v tehnološkem procesu. Zato pričakujemo, da bomo morali v naslednjih dveh letih naš proizvodni program popolnoma očistiti nerentabilnih izdelkov. K tem izdelkom pa spada tudi pločevina, ki ste jo navedli v vprašanju in še nekaj drugih.«

Vprašanje: »Kako si predstavljate, da bi bila zagotovljena preskrba industrije in drugih potrošnikov jekla tudi z izdelki iz manj vrednih vrst jekla?«

V Jugoslavijo letno uvažamo okrog 600.000 ton jeklenih izdelkov, izvažamo pa jih približno 100.000 ton. Smatram, da bi lahko v okviru tako velikega uvoza, ki pomeni okrog tretjine potreb, zagotovili z neko solidno organizacijo trgovine tudi material za industrijo in ostalo gospodarstvo. V trgovini in predelovalni industriji pogrešamo integracijskih in koordinacijskih ukrepov. Osebo smatram, da brez teh ni mogoče zagotoviti industriji pravilne preskrbe. Smatram pa, da je pametneje izdelovati doma predvsem kvalitetne izdelke, manj kvalitetne pa uvažati kot obratno zaradi organizacijskih pomanjkljivosti. Kot primer naj navedem Švedsko, ki kvalitetne izdelke izvažajo, nekvalitetne pa delno uvažajo.

10. redna seja UO

V ponedeljek, dne 4. oktobra, je imel upravni odbor železarne 10. redno sejo. Na tej seji so razpravljali o predlogu premijskega pravilnika, o izpolnjevanju akcijskega programa ter reševali tekoča vprašanja.

Predlog premijskega pravilnika o prihrankih so sprejeli in so ga odstopili komisiji za nagrajevanje, da ga predloži v potrditev delavskemu svetu železarne. Pravilnik naj bi začel veljati s 1.10.1965 razen za prihranke na koksu, za katere pa naj bi veljal že od 1.9.1965.

Poročilo o izpolnjevanju akcijskega programa je UO sprejel na znanje, k izpolnjevanju pa so imeli naslednje pripombe:

1. Uprava mora do prihodnje seje poročati o uvajanju asistentov na vse tri izmene oziroma na dve izmeni tam, kjer asistentov ni dovolj za tri izmene.

2. Sistem delitve malic ostane zaenkrat nespremenjen, skrajšati pa je treba izbiro hladnih jedil. Postopoma je treba v kantinah namesto sedanjih miz in stolov uvesti samopostrežne pulte. Večje količi-

ne artiklov za malice bodo člani kolektiva lahko nabavljali le popoldan v kantini ŽIC, vendar samo z boni.

3. V zvezi z ugotovitvijo, da je pri nas 75% pribitek na nadure v odnosu na ostale slovenske železarne zelo visok, so naročili pristojni službi, da do 15.10.1965 pripravi predlog za zmanjšanje tega pribitka.

Upravni odbor prav tako meni, da je stališče ostalih slovenskih železarn pravilno, ko odobravajo uslužbenske nadure le za izredna dela preko praznikov in nedelj ter naroča upravi, da se takšen kriterij uvede tudi pri nas.

4. Uprava mora na prihodnji seji predložiti poročilo, zakaj jeklovlek še ni začel obratovati z novimi napravami.

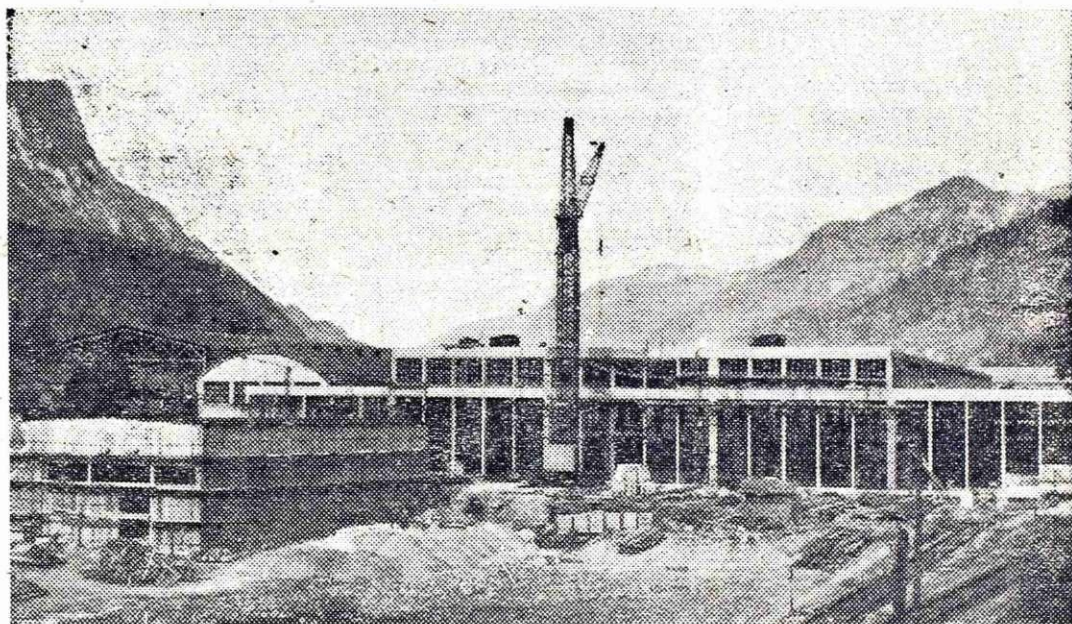
5. Rezultate, ki jih delovne enote dosežejo v okviru akcijskega programa, mora

komisija v prihodnje prikazovati po količinskih in ekonomskih pokazateljih.

6. HTV služba mora ukrepati vse potrebno, da se prepoje članom kolektiva iz jeseniških obratov in pisarn obiskovanje zobozdravnika na Javorniku. V tej ambulanti na Javorniku lahko zobe popravljajo samo javorniški delavci, ne morejo pa opravljati tudi protetike.

V nadaljevanju se je UO pooblastil upravo, da nujno podvzame vse potrebne ukrepe za zavarovanje obrežja Save na območju železarne, vprašanje financiranja pa bo s tem v zvezi rešil naknadno.

Potem so razpravljali še o nekaterih službenih potovanjih, o predlogu kadrovskega sektorja za povišanje študentskega rednim študentom, o vlogah nekaterih delovnih enot za reguliranje osebnih dohodkov in podobno, vendar mora o večini teh vprašanj sklepati še delavski svet železarne. Zato bomo o sklepih po teh vprašanjih takrat poročali.

V Hrenovici so presenetljivo hitro zrasi novi obrati

DE šamotarna

Dodatni predlogi

Delavski svet šamotarne je že 17. septembra na svoji seji razpravljal o dopolnilnih predlogih k akcijskemu programu. Člani delavskega sveta so bili seznanjeni tudi s sklepi seminarja za vodilne delavce v našem podjetju in z zaključki seminarja za predsednike delavskih svetov delovnih enot in člane delavskega sveta železarne.

Poročilo predsednika DS DE šamotarne in obratovodje je sledila razprava, nato pa so sprejeli še dodatne predloge oziroma zaključke k akcijskemu programu. V glavnem je v teh predlogih poudarjena zmanjšana odsotnost, sprejeli pa so tudi sklep, da bodo o vsakem daljšem ter o večkratnih krajših odsotnostih razpravljali na zboru proizvajalcev, o bolezenskih dopustih pa z vodstvom Obratne ambulante. Ugotovili so, da bi lahko pri pregledovanju odpadne

opeke zaposlili nekaj sodelavcev z lažjimi poškodbami kot je to že bilo.

Ker obratni pravilnik o nagrajevanju in stimulacijskem faktorju zajema pri disciplinskih prekrških le izostanke, so sklenili, da bodo vnesli tudi ostale disciplinske prekrške. Delavski svet smatra, da delovodje premalo vztrajajo pri uporabljanju zaščitnih sredstev in da sploh premalo točno upoštevamo pravilnik o higiensko-tehnični zaščiti. Porovno je treba pregledati delovna mesta in

izvesti, v kolikor bi ugotovili pomanjkljivosti, vse zaščitne ukrepe proti nesrečam. Potrebna je tudi ostrejša kontrola tehnološkega postopka in sicer že v prvi fazi proizvodnje, to je v mlinih. Za ta oddelek je treba izdelati dnevni načrt dela, točno razdeljen po sestavi, količini, menjavi mrež itd.

Ker je od časa do časa več izmečka zaradi slabega polizdelka ali mase, je treba obremeniti za to oddelek, ki je polizdelka ali maso izdelal in ne proizvajalca. Taki konkretni primeri so pri strojno ročnem oblikovanju.

Na prihodnjih sejah delavskega sveta je treba poročati o vseh zastojih, o vzrokih zastojev, o stroških popravil, (Nadaljevanje na 4. strani)

V delovnih enotah razpravljajo o akcijskih programih

DE gostinska enota »Železar«

Bolj gospodarno moramo poslovati

DS gostinske enote »Železar« je pred kratkim zelo obširno razpravljalo o akcijskem programu. V svoj akcijski program so poleg nalog, ki jih je določil delavski svet železarne, vnesli še več drugih. Program je zelo obširen, zato objavljamo le najvažnejše naloge:

1. Ukinjajo izplačila, ki bi bremenila gostinsko enoto za stroške reklame, oglasov in reprezentance.

2. Do konca leta morajo sprejeti konkretna merila, po katerih bo vsaka obračunska enota samostojno formirala in delila osebne dohodke. Osnova za merila naj bodo iztržek, površina čiščenja, prihranki, odsotnost in podobno.

3. Od 1. oktobra naprej morajo zaposleni v obračunskih enotah kriti 60 % vrednosti ugotovljenega loma.

4. Ukiniti je treba delovno mesto »vodja računovodstva«, z uvajanjem centralnega obrata družbene prehrane pa še tri delovna mesta »skladiščnik« in tri delovna mesta »materialni knjigovodja« in prav tako delovno mesto »referent za delavsko preskrbo«.

DE strugarna valjev

Znižati moramo stroške za pomožni material in popravila strojev

Dopolnjen akcijski program delovne enote strugarne valjev, ki ga je potrdil delavski svet na seji, dne 22. septembra, vsebuje naslednje naloge:

1. Poenostaviti je treba administracijo v pisarni s tem, da na novo izdelanih valjev za žično in profilno valjarno ne bomo več vpisovali v posebne knjige. Odpraviti je treba tudi knjigo teže na novo izdelanih valjev. Čeke za material je treba pisati v dvojniki, s tem bo odpadlo vpisovanje v knjige.

2. Poraba pomožnega materiala mora biti skladna z regulativom, ki je določen in je za 10 % manjši od triletnega povprečja.

3. Znižati je treba stroške za popravila strojev in naprav s tem, da jih bodo vsi člani kolektiva bolj vestno upravljali.

4. Vsa naročila za delo in dokumente za nabavo mora podpisovati vodja oddelka.

5. Če kontrola ugotovi ne-kvalitetno delo, ali pa da obrat z izdelkom strugarne valjev ni zadovoljen, potem takšno delo ne sme biti obračunano v normi.

6. Vsi mlajši člani kolektiva morajo obvladati program dela na vseh obdelovalnih strojih.

Referat za samska stanovanja je treba združiti z referatom za družbena stanovanja.

5. Priprariti je treba ekonomski izračun za obnovitev lastne pralnice, za ustanovitev lastnega obrata za izdelavo oranžade in sifona ter za namestitev pleskarja in električarja.

6. Na delov. mestu upravnika ali »ekonoma« v počitni.

DE hladna valjarna in žičarna

Proizvodnjo je treba usmerjati predvsem na visoko produktivne stroje

V septembru so na seji delavskega sveta v hladni valjarni in žičarni razpravljali o akcijskem programu. Akcijski program, ki ga je sprejel delavski svet železarne, so v celoti sprejeli in ga dopolnili še z naslednjimi nalogami:

1. V primerih, kadar primanjkuje delavcev, je treba proizvajati le na visoko produktivnih strojih.

2. Pripraviti je treba predlog premij za povečan izplen in v ta namen izdelati pravilnik. Za zmanjšanje porabe pomožnega materiala so naročili asistentom, da bolj nadzorujejo porabo, medtem ko morajo za zmanjšanje porabe energije bolj dosledno nadzorovati prazne teke strojev in naprav.

3. V obratovodstvu je treba ukiniti delovno mesto daktilograf.

4. Utrditi je treba disciplino v lužilnici.

5. Doseči morajo takšno luženje visokoogljčnih žic, posebno žice za patentiranje in naknadno termično obdelavo, da bo mogoče vleči žico z maksimalno hitrostjo.

6. Izvesti je treba kadrovske spremembe delovodij v lužilnici.

7. Izdelali bodo začasne norme za nove žičarske stroje Vaughn in dosegli povprečno hitrost srednje patentirane žice 5 in več na sekundo.

8. Pregledati morajo tehnologijo dela na vseh žičarskih strojih in s spremenjenim načinom dela doseči višjo storilnost predvsem na novih žičarskih strojih.

9. Analizirati je treba vsa delovna mesta in poiskati možnosti za zmanjšanje števila zaposlenih, posebno na

škkih domovih je treba zaposliti le osebe s šoferskim izpitom.

7. V kantinah je treba uvesti prodajanje le embalirane blaga zaradi hitrejši postrežbe.

Delavski svet te enote je določil tudi, kdo je konkretno odgovoren za izpolnitev posameznih točk akcijskega programa. Imenovali so še komisijo za poenostavitev administracije v delovni enoti ter strokovno komisijo za organizacijo obrata družbene prehrane.

delovnih mestih, ki niso v direktni proizvodnji.

10. Produktivne stroje in naprave smejo ustavljati le 20 minut pred koncem izmene, proizvodne naprave, ki obratujejo kontinuirno, pa morajo predajati naslednji izmeni na delovnem mestu.

ZAHVALA

Članom gasilske čete z Jesenic se prav lepo zahvaljujem za požrtvovalno in dobro organizirano delo pri črpanju vode iz kleti ob zadnjem neurju na Cesti 1. maja 127 na Jesenicah.

Filip Koželj

DE raziskovalni oddelek

Osvajanje novih kvalitetnih izdelkov

Na zboru delovne enote raziskovalni oddelek so razpravljali o novi gospodarski reformi ter o akcijskem programu, ki ga je v zvezi s tem sprejel delavski svet železarne. Po obširni razpravi so sklenili, da se bo tudi njihova delovna enota vključila v prizadevanje kolektiva za boljše gospodarjenje in so si zato med številnimi nalogami zadali naslednje prioritete naloge:

1. Čimprej je treba osvojiti postopek izdelave hladno valjanih dinamo trakov z enkratnim valjanjem in enkratnim žarjenjem.

2. Rešiti je treba problem staranja dinamo hladno valjanih trakov.

3. V hladni valjarni je treba rešiti vprašanje izolacije dinamo hladno valjanih trakov po postopku, ki je predviden.

4. Osvojiti je treba proizvodnjo hladno valjanih trafo trakov z vatnimi izgubami 1,1 W/kg.

5. Pospešiti je treba proizvodnjo trafo pločevine.

6. Osvojiti je treba proizvodnjo nerjaveče pločevine z brušeno površino.

7. Rešiti je treba vprašanje jekla Mn 14 P.

8. Utrditi je treba proizvodnjo žice za elektrode za avtomatsko varjenje in metalizacijo.

9. Osvojiti moramo proizvodnjo proti ognju odpornega ventilskega jekla prokron 9.

10. Osvojiti moramo proizvodnjo hladno valjanih nerjavečih trakov.

11. Osvojiti moramo proizvodnjo nerjavečega ovalnega jekla prokron 5.

12. Racionalizirati je treba pločevine v valjarni 2400.

13. Rešiti je treba vprašanje avtomatskih jekel, predvsem izplenov in kvalitet.

14. Prenesti je treba proizvodnjo varilnega praška EP 10 in EP 20 na 1,5 tonsko peč v elektrojeklarni s tem, da ne bomo več uporabljali hausmanita, temveč manganovo rudo.

15. Osvojiti je treba aglomerirni prašek.

16. Osvojiti moramo elektrode za varjenje visokovrednega jekla St 52Cb.

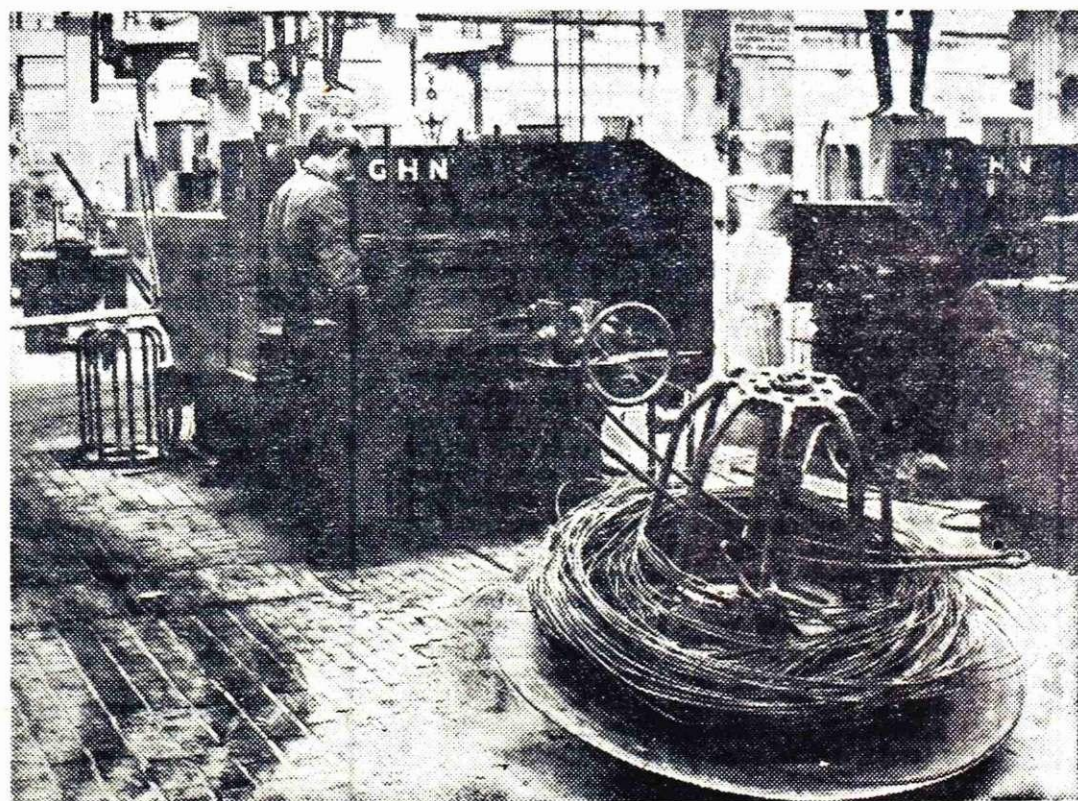
17. V okviru racionalizacije postopkov je treba na ASEA električni peči proučevati postopek za proizvodnjo kvalitetnih jekel.

18. Razviti je treba uporabo vpihovanja prašnatih snovi v talino.

Železarski globus

BELGIJA. V belgijski železarni »Gustav Boel« bo zgradilo zahodnonemško podjetje kisikovo jeklarno z dvema 85 tonskima LD konvertorjema. Pričela bo obratovati v letu 1967. Skupni investicijski stroški so predvideni v višini 430 milijonov belgijskih frankov.

ZAHODNA NEMCIJA. Zahod.-nem. železarna »Stahlwerke Bochum« je povečala svojo proizvodnjo elektromagnetne pločevine od 78 tisoč ton v letu 1963 na 99 tisoč ton v letu 1964, kar pomeni 30 % proizvodnje te pločevine v zahodnonemških železarnah. Približno 50 % proizvodnje te pločevine ta železarna izvozi.

V žičarni bodo izdelali začasne norme za nove VAUGHN stroje za vlečenje žice

Poslovanje talilnic v avgustu

Z uvedbo gospodarske reforme so se spremenile cene surovinam, zato je moralo računovodstvo spremeniti obstoječi načrt in ga prilagoditi novim pogojem. Osnova za novi plan so bile dejansko porabljene količine preteklega polletja po novih cenah.

Glede na novi načrt za leto 1965 izkazujejo talilnice skupno v avgustu znižanje stroškov za 131.224.629 dinarjev. Poglejmo si kritično glavne obrate talilnic:

Na plavžu so proizvedli v avgustu letošnje rekordno količino surovega železa in sicer 11.021,4 tone, proti planiranim 10.570 tonam.

Skupno so na plavžu za 138.630.455 dinarjev znižali stroške, v glavnem zaradi zelo majhne porabe koksa, ki je v primerjavi s planom nižje za 159,53 kg na tono grodila.

Del znižanja odpade tudi na vložek, ker so na plavžu uporabljali v glavnem samo domače rude in ne slabega limonita Kozin.

Tudi predelava izkazuje znižanje, ki vedno spremlja visoko proizvodnjo. Vpihovanje mazuta kaže zelo lepe rezultate tako v manjši porabi koksa, kakor v višji proizvodnji. Mesec avgust kaže na plavžu, da bodo verjetno slabše poslovanje v prvem polletju do konca leta v celoti nadoknadili.

Posebno visoko znižanje izkazuje v delovni enoti plavž oddelek prazilnih peči, ker je dobival plavž v avgustu dobro kosovno rudo in je tako odsejal zelo malo drobne rude. Zato je bila proizvodnja kosovne prazne rude precej višja in ker ima višjo ceno od drobne, je nastalo znižanje.

V martinarni so planirali za avgust 22.500 ton jekla, dejansko pa so ga izdelali 24.009,73 tone, torej so presegli načrt za 1.509,73 tone.

Pri vložku izkazuje martinarna zvišanje za 113.561.327 dinarjev proti planu, v glavnem zaradi večje porabe surovega železa in manjše porabe starega železa. Surovo železo je dražje od starega in zato povzroči spremenjen planski pro-

porc med njima zvišanje ali znižanje stroškov.

Stroški skupne predelave so manjši od planiranih, tako da preostane v martinarni skupno zvišanje stroškov za 58.538.560 dinarjev. Za to zvišanje ni kriv kolektiv v martinarni, ker je nastalo zaradi spremenjene sestave vložka.

Na ASEA električni peči so imeli v avgustu preko 200 ur zastojev, zato so proizvedli le 2.996,76 tone jekla proti planiranim 5.400 tonam. Kljub temu izkazuje znižanje stroškov za 17.930.013 dinarjev, v glavnem zato, ker so upo-

rabljali cenejše legirane odpadke. V staro BBC električno peč niso mogli zakladati večjih kosov legiranih odpadkov, ki so tako obležali na zalogi. Sedaj s pridom praznijo to staro zalogo legiranih odpadkov.

Poslovanje nove ASEA električne peči potrjuje staro do-

gnanje, da so veliki agregati vedno cenejši.

Tudi na manjši 8-tonski BBC električni peči niso izpolnili plana 1.010 ton, ker je proizvedla le 946,8 tone jekla. Ker so izdelali slabše kvalitete kot je predvideval plan, so stroški večji za 596.512 dinarjev.

Tudi v livarni in šamotarni so poslovali zelo dobro v primerjavi s proizvodnim načrtom, saj so znižali stroške v livarni skupno za 30.218.598 dinarjev, v šamotarni pa za 3.906.339 dinarjev.

P.C.

Veliko zanimanje za 12. mednarodni velesejem sodobne elektronike

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je odprta v dneh od 2. do 10. oktobra 12. mednarodna razstava sodobne elektronike, ki je izrednega pomena za nadaljnji razvoj naše industrije in gospodarstva.

Na tej razstavi razstavlja 27 domačih specializiranih in renomiranih podjetij, ra-

zen njih pa tudi 86 tujih gospodarskih podjetij in ustanov iz 15 držav. Poleg domačih tovarn so zelo močno zastopana podjetja iz Anglije, Avstrije, Belgije, Italije, Danske, Francije, Nizozemske, Švedske, Švice, ZDA in vseh vzhodnoevropskih držav. Razveseljiv je podatek, da je letošnji pri-

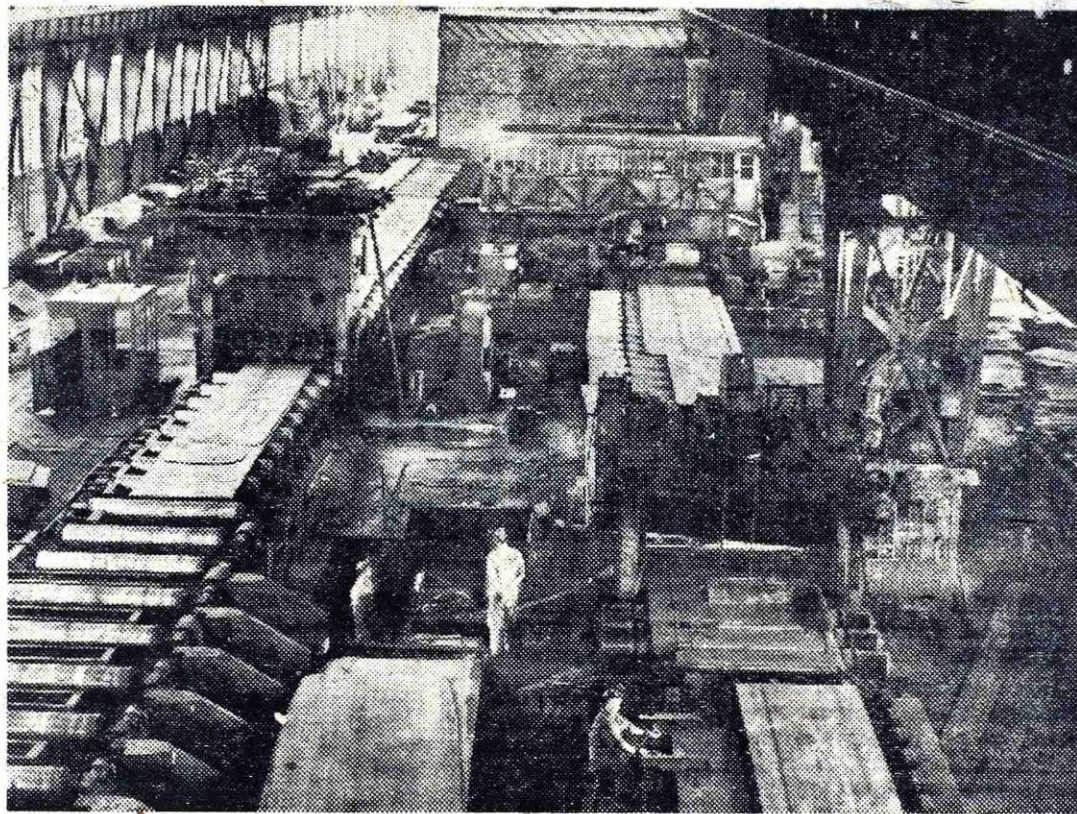
kaz sodobne elektronike v Ljubljani bolj popoln kot v prejšnjih letih, saj letos razstavlja 37 tujih podjetij več kot lani, 12 tujih tovarn pa sploh prvič predstavlja svoje izdelke v Ljubljani. Tudi obisk razstave je koristen in priporočljiv. Posamezne strokovne organizacije in društva so najavila kolektivne ekskurzije oziroma ogled 12. mednarodne razstave sodobne elektronike. Svoj obisk so najavile tudi delegacije iz posameznih zapadnih in vzhodnoevropskih držav. V dneh, ko bo odprta razstava, bodo na razstavišču tudi zanimiva posvetovanja o aktualnih poglavjih telekomunikacij, mikroelektronike, digitalne tehnike, avtomatike itd. Tudi člani našega kolektiva — instrumentalci, elektrotehniki, energetiki, vzdrževalci in drugi, so že izrazili željo, da bi si ogledali razstavljenе najnovejše dosežke domače in tuje industrije. Razstavo si je v preteklem tednu ogledalo precej članov našega kolektiva in prepričani smo, da so se z razstave vrnili obogateni z marsikatero koristno novostjo.

Žuro

Ali res ne gre drugače

Mazač v valjarni 2400 tov. Janez Hribar, je v sredo, 29. septembra malo pred 12. uro popravil mazilko pri avtogenskem rezalnem stroju v adjustaži. V tem času je magnetni žerjav števil. II prenašal veliko železno ploščo. Žerjavovodja je vodil žerjav vzvratno, zato najbrž ni opazil tov. Hribarja pri rezalnem stroju. Med prenosom je nenadoma popustila magnetna tuljava, plošča je zdrsnila in padla na rob voza. Med dožigavanjem so sodelavci z glasnimi klici opozorili mazača tov. Hribarja na pretečo nevarnost. Le-ta se je z naglim skokom umaknil s smrtno nevarnega območja. Kljub temu ga je plošča oplazila, da ima poškodovano desno roko in rebra na levi strani.

Že večkrat se je v valjarni 2400 primerilo, da je popustila magnetna tuljava. Prav zato imajo na nosilcu obešene »čevlje«, ki preprečujejo, da bi ploščina na koncih smahnila. Zakaj jih vselej ne uporabljajo, ne vem, menim pa, da bi bilo tako iz varstvenih kot ekonomskih razlogov to zelo koristno.

V valjarni 2400 bodo občutno zmanjšali število po normativu potrebnih delavcev

DE valjarna 2400

Znižati moramo normativ na progi

Na predlog obratne komisije za sestavljanje in spremljanje akcijskega programa je delavski svet valjarne 2400 na seji, dne 25. septembra, dopolnil akcijski program z naslednjimi nalogami:

1. Po kompletiranju nove naprave za odbizgavanje škake je treba znižati normativ delavcev na progi s sedanjih 3 na 2 na vsaki izmeni. Takoj je treba ukiniti delovno mesto II. valjavec in na delovnem mestu vodja valjenic II do 1. januarja zmanjšati normativ za enega delavca.

2. Z namenom, da bi odstranili površinske napake in izboljšali izplen, je treba na flemanju zaposliti po štiri delavce na izmeno.

3. Postopoma je treba ukiniti delovno mesto »transporter pločevine«, skupaj trije delavci na vse tri izmene,

njihove zadolžitve pa prenesti na druga delovna mesta.

4. S prehodom na valjanje slabov bomo lahko zmanjšali normativ pri škarjah za 2 delavca na izmeno, to je skupaj 6 delavcev.

5. Z obratovanjem novega brusilnega stroja na vozičku bomo lahko tudi tam zmanjšali normativ za enega delavca.

6. Zmanjšati je treba normativ kartonerk s 3 na 2, vendar le administrativno, ker že sedaj ta delovna mesta niso zasedena.

7. Z uvajanjem dainskega asistenta lahko ukinemo tudi delovno mesto glavnega delovodje adjustaže.

8. Normativ je treba zmanjšati tudi v odpremi, OTO in obratovodstvu in sicer: koordinator odpreme, obratni kontrolor, kalilci, zarisoval-

ci debele pločevine nad 20 milimetrov, izmenski asistent in administrator. Delovno mesto koordinator naročil in šaržni analitik pa je treba združiti.

Akcijski program te enote vsebuje naloge tudi z drugih področij:

1. Izplen bi lahko povečali za 2%, če bi zagotovili flemanje s štirimi delavci na vsaki izmeni, zmanjšali valjarniške napake za 100 ton mesečno in če bi z neposrednim vplivom flemanja zmanjšali jeklarske napake za 500 ton mesečno.

2. Zastoje je treba skrajšati pod 17%, kar je izvedljivo. V kolikor bi zadovoljili tem pogojem in povečali izplen, bi povečali produktivnost za 10%.

3. Za prihranke pri energiji in pomožnem materialu bodo uvedli premije.

ZAHVALA

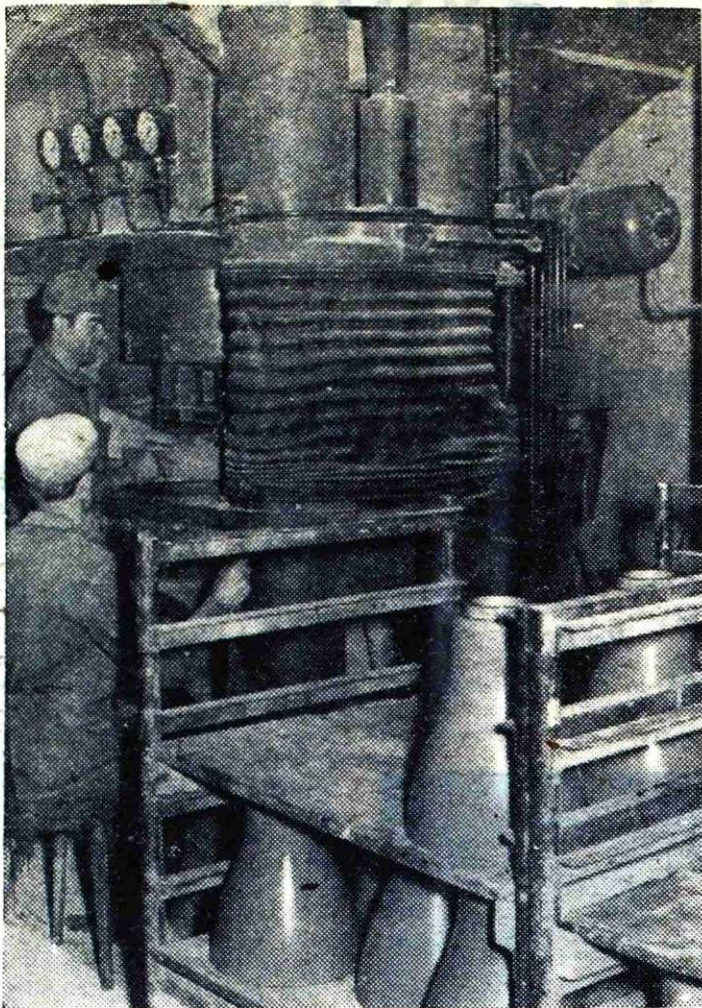
Ob smrti naše dobre mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

MARIJE JAKELJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v bridkih trenutkih sočustvovali z nami in so ob zadnjem slovesu z udeležbo, venci in cvetjem počastili njen spomin.

Zahvaljujemo se primariju dr. Brandstetterju in osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za zdravljenje, skrb in nego, godbi jeseniške Svobode ter lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Žalujoci: hčerka Egida z družino, sin Cvetko, sinova Miro in Damjan z družinama, brat, sstri ter ostalo sorodstvo

Tudi v šamotarni so trdno odločeni uresničiti akcijski program

Dodatni predlogi

(nadalj. s 1. strani)

o trajanju popravil in o proizvodni izgubi zaradi tega.

Tudi evidenca o porabi potrošnega in rezervnega materiala ter rezervnih delov v ročnem skladišču ni najbolj urejena. Ta služba in asistent za vzdrževanje sta dolžna, da uredita tako kartotečno evidenco.

Člani delavskega sveta so tudi sklenili, da je treba v prihodnjem letu preiti na sistem paletizacije tudi za kanalsko, normirano in ostalo specialno opeko. Da bi bil ves kolektiv čim bolj seznanjen z obratno problematiko in problematiko podjetja, je treba ponovno uvesti informiranje preko kratkih seminarjev, ki so se v praksi pokazali kot dobri.

Na koncu so razpravljali tudi o nedokončanem popravilu strehe nad šamotarno. Streha je izredno slaba, zato zahtevajo, da jo mora gradbeni oddelek še pred zimo popraviti v celoti, oziroma zaključiti začetno delo in tako preprečiti še večjo škodo, ki jo sedaj povzroča deževje, ker streha na več krajih močno pušča.

-aR

ZAHVALA

Podpisani Franjo Antunovič se najtopleje zahvaljujem sindikalnemu odboru valjarne 2400 za denarno pomoč, ki mi je bila v času moje bolezni zelo dobrodošla.

Franjo Antunovič

Pomanjkljivosti akcijskega programa železarne

Kot nam je vsem že dobro znano, smo koncem meseca julija začeli z izvajanjem gospodarske reforme. Tudi njene intence so nam dobro znane, za tudi to nam je znano, da realizacija načel in ciljev reforme zahteva resno, temeljito, pridno in dobro organizirano delo.

Sinhronizacijo dela in naporov vseh članov kolektiva ter največji ekonomski efekt je moč doseči z izdelavo in realizacijo tako imenovanega akcijskega programa, ki vsebuje konkretne naloge v realizaciji običajnih načel reforme.

Takoj v začetku moram poudariti, da je bila železar- na prva delovna organizacija v naši komuni, ki je izdelala tak program. O tem programu smo že veliko brali v »Železaru« ali pa slišali na raznih sestankih.

Razprave na raznih nivojih so pokazale, da je to res vreden akt, vendar moram poudariti, da je enostranski in — ekonomsko gledano — pomanjkljiv.

Zakaj?

V začetku programa je napisano »...V cilju povečanja osebnega dohodka za 20 % v v prihodnjem obdobju je potrebno...«. Ves pro-

gram je prežet samo z idejami o zvišanju osebnih dohodkov.

Kaj pa je s skladi?

Leta 1964 je dosegla Železarna 1.732.397.000 din skladov, korigiran plan za 1.1965 pa predvideva 1.783.347.000 dinarjev skladov ali indeks 102,9 (torej zvišanje za 2,9 %). Bruto osebni dohodki so znašali lan 7.485.792.000 din, plan za 1965. leto pa predvideva 8.993.479.000 din ali indeks 120,1 (povečanje za 20,1 %).

Če primerjamo izvršitev v I. polletju letos z ustreznim obdobjem lani, ugotavljamo, da so se bruto osebni dohodki letos zvišali za 20,5 %, ostanek dohodka oziroma skladi pa so manjši za 55,6 %.

Res je, akcijski program v točkah I, II in IV upošteva delitveno razmerje dohodka

20:80, to pomeni, da so v njem zastopani tudi skladi. Samo, dejansko delitveno razmerje ni 20:80, temveč:

— v 1964. letu 18,8:81,2;

— v I. poll. 1965 12,1:87,9;

— plan za 1965. leto pa predvideva 16,6:83,4.

Kaj je torej v programu enostransko in pomanjkljivo?

V programu dominira tendenca zvišanja osebnih dohodkov. To je edini njegov cilj in pogonska sila za koriščenje notranjih rezerv, za večje napore delavcev.

V programu ni dan ne računsko ne tekstualno enak akcent osebnim dohodkom in skladom. Mislim, da je tolmačenje programa bodisi preko časopisa, bodisi na raznih konferencah in sestankih ter predimenzionirano in prioritarno zastavljeno vprašanje zvišanja osebnih dohodkov, odraz nezaupanja v našega prizvalca.

Upam si trditi, da naš železar — ustvarjalec zelo dobro ve, kaj je to materialna baza samoupravljanja, da tudi ve, da je treba vsako leto zvišati tudi sklade ter da je njegovo delo nosilec razširjene reprodukcije.

Zakaj mu potem ne bi izračunali in pokazali, koliko s tem programom ustvarja skladov? Kolike možnosti le-ta nudi za razširjeno reprodukcijo, za modernizacijo in mehanizacijo njegovega dela?

Žare Klincov, dipl. oec.

Nesreče

PREDELOVALNI OBRATI HLADNA VALJARNA — ŽICARNA

Jože Sušteršič, adjuster tračnega železa v hladni valjarni, je pri prenašanju posteljice z žerjavom zadet z desno nogo v konec tračnega železa in si jo poškodoval pod gležnjem.

Kajetan Pestotnik, valjavec tračnega železa, si je pri snemanju že izvaljanega kolobarja z navijalnega bobna s koncem kolobarja poškodoval mezinec desne roke.

Ahmed Čelebić, nakladalec materiala v odpremni skladišču, je pri nakladanju šibik (žice) na nakladalni voziček stal z desno nogo zraven vozička. Pri tem se je voziček zaradi lastne teže

premaknil z mesta in mu poškodoval desno nogo.

CEVARNA

Alija Keserović, ravnalec cevi, si je pri ravnanju cevi zaradi nesporazuma s sodelavcem s cevjo poškodoval desno roko. Zoran Krejič

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNA DELAVNICA

Serifu Alibašiću, dežurnemu ključavničarju v martinarni, je padla na nogo železna plošča, ko je vlagalec brez zvočnega znaka premaknil koritne vozove.

Srečko Noč, dežurni ključavničar v žični valjarni, si je med popravilom rekupe- ratorja s pokrovom poškodoval kazalec leve roke.

Roman Gasar, dežurni ključavničar v martinarni, je položil poleg sebe prižgano avtogensko pištolo, ki se je prevrnila in si je s plamenom opeknel zapestje leve roke.

KONSTRUKCIJSKE DELAVNICE

Jože Skube, skupinovodja — ključavničar v konstrukcijski delavnici, si je pri padcu s podesta, postavljenega okoli škarij, izvinil levo nogo v gležnju.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Ivan Slamnik, ključavničar v mehanični delavnici, si je med brušenjem podlog za valjčne drogove obrusil dva prsta.

Franc Tušar, ključavničar v konstrukcijski delavnici, se je med privijanjem vijakov udaril na kazalec desne roke.

Janeza Hribarja, mazača v valjarni debele pločevine, je železna plošča, ki je padla na tla, ko je popustil magnet na žerjavu, oplazila po desni roki in mu poškodovala rebra na levi strani.

PROMET

Boško Todorović, premikač ozke proge na prostoru, se je pri dovozu k prekucni napravi na nasipu, ko je stekel za »ladjama«, ki so se odpele, zadet ob drog naprave in si poškodoval stegno desne noge.

Pri opravljanju službene dolžnosti se je težko ponesrečil in za posledicami nesreče umrl naš sodelavec

ROMAN LEBAN

vodilni stiskalničar v šamotarni

Pokojnega sodelavca, ki je delal v našem podjetju 3 leta in pol, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Svojcem naše iskreno sožalje.

Delavski svet železarne, uprava podjetja, tovarniški komite ZKS in Izvršni odbor sindikalne organizacije železarne Jesenice

Personalne vesti

ZA SEPTEMBER

131 sprejetih delavcev, 104 obračunanih delavcev (od tega je odšlo v JLA 50), 13 sprejetih uslužbencev in 17 obračunanih uslužbencev (od tega je odšlo v JLA 12 uslužbencev).

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI NASLEDNJI SODELAVCI:

AVGUST BRUS, 1910, gradbeni oddelek — v ŽJ 20 let; TOMAŽ ERŽEN, 1909, valjar na 1300 — v ŽJ 28 let; ANTON KOSELJ, 1905, Javornik I — v ŽJ 29 let; Marija TRČEK, 1915, mehanična delavnica — 16 let v ŽJ; FELIKS TRIPLAT, 1910, JAVORNIK I — 26 let v ŽJ in JOŽE ŽAGAR, 1915, priprava dela — 12 let v ŽJ.

Invalidsko je bila upokojena ANICA MULALIČ, 1926, GEŽ — 17 let in pol v ŽJ

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SODELAVCI!

Aleksander Gašperin, 1943, rezalec navojev v cevarni; Zahid Harbaš, 1944, pomočnik ponovčarskih zidarjev v martinarni; Henrik Lužnik, 1911, strojnik v Javorniku III in Jože Prešeren, 1911, delovodja na plinskih generatorjih. Svojcem naše iskreno sožalje!

Kanada - največji izvoznik železne rude na svetu

V obdobju po drugi svetovni vojni se je stanje na področju gospodarstva z železnimi rudami v železarski industriji bistveno spremenilo. Velike železarne v ZDA, Zahodni Evropi in na Japonskem so v vedno večji meri začele uporabljati kvalitetno in bogato železno rudo iz različnih prekomorskih dežel. Med temi deželami, ki izvažajo železno rudo, je na prvem mestu Kanada.

Kanadski rudniki železne rude so se izredno razvili v zadnjih desetih letih. Tako so v letu 1953 nakopali 5,8 milijona ton železne rude, v letu 1965 pa že 32 milijonov ton. Takšno izredno povečanje izkopa te železarske surovine je omogočilo, da se je pomaknila Kanada s sedmega mesta na svetu v letu 1963 na peto mesto v letu 1964. Pred njo so Sovjetska zveza (145 milijonov ton v letu 1964), ZDA (79 milijonov ton), Francija (61 milijonov ton), LR Kitajska (50 milijonov ton). Pri izvozu železne rude je bila še v letu 1962 na prvem mestu Francija, leta 1964 pa jo je že prehitela Kanada, tako da je sedaj ta severno-ameriška dežela v tem oziru na prvem mestu na svetu.

Od desetih kanadskih provinc kopljejo železno rudo v štirih. Na prvem mestu je provinca Quebec in drugem Newfoundland skupaj z Labradorjem, kjer so prav v zadnjem času odkrili nova velika nahajališča kvalitetne železne rude. Iz teh provinc izvažajo tudi največji del železne rude v državo Zahodne Evrope. Na tretjem mestu je provinca Ontario, od koder izvažajo največ te surovine v ZDA. Na četrtem in zadnjem mestu je provinca Britanska Kolumbija, ki leži ob Pacifiškem oceanu in izvažata železno rudo na Japonsko.

V obdobju od leta 1953 do danes so v precejšnji meri spremenili vrsto izvoznega proizvoda iz železnih rudnikov. Medtem, ko so do leta 1955 izvažali železno rudo v surovem stanju, je letos pričela obratovati prva naprava za proizvodnjo peletov. Od takrat naprej so do danes zgradili deset takšnih naprav z letno proizvodnjo zmogljivostjo približno 19 milijonov ton peletov, ki jih v veliki meri izvozijo v druge države.

Danes izvažata Kanada 80 do 90 % vse nakopane železne rude. Zanimivo pri tem je, da kanadske železarne porabijo letno za proizvodnjo grodlja okoli 9 milijonov ton rude, vendar jo več kot 60 % uvozijo in sicer s področja Gornjih jezer v ZDA. Vzrok za to čudno stanje je v tem, ker so nekatere kanadske železarske družbe investirale finančna sredstva v rudnike

železne rude v ZDA, ali pa so na druge načine povezane z rudarskimi družbami v ZDA. Vendar bo poraba domače železne rude v kanadskih železarnah v bližnji prihodnosti kmalu narastla, ker sta dve kanadski železarski družbi finančno udeleženi pri izgradnji novih naprav za proizvodnjo peletov v novem rudniku železne rude na Labradorju, ki bo dobavljal letno okoli 2 milijona ton peletov.

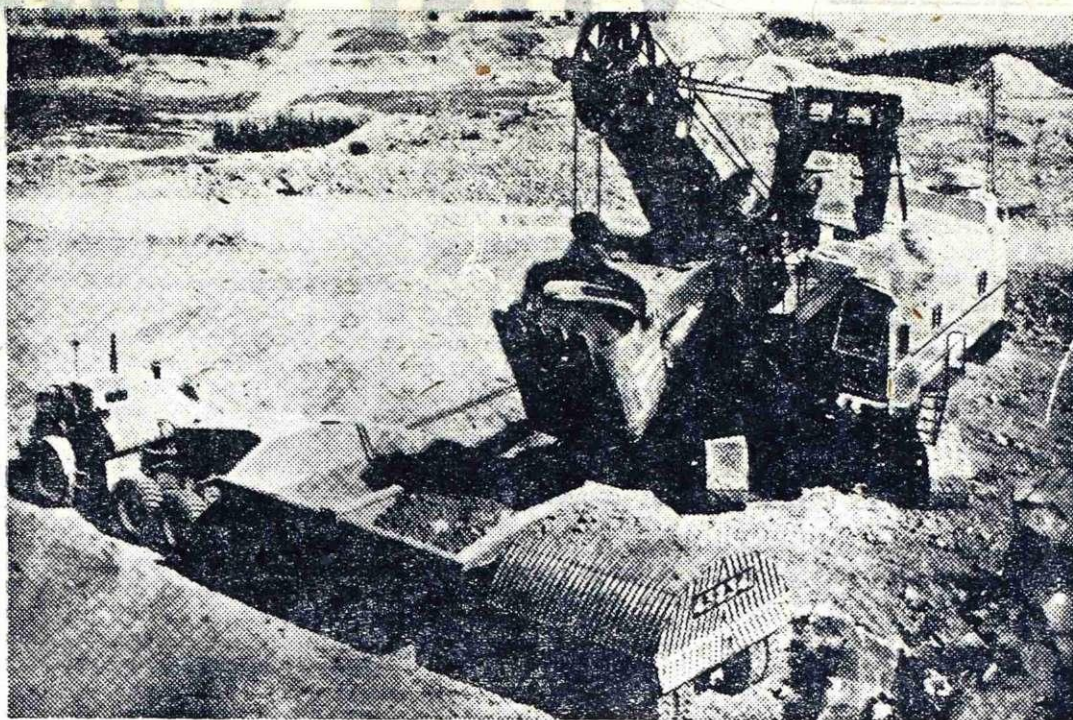
Kanada izvažata železno rudo v ZDA, Veliko Britanijo, države zahodne Evrope in na Japonsko. Daleč največ jo izvozijo v ZDA in sicer okoli 75 % celotnega izvoza, medtem ko sta na drugem mestu Velika Britanija in Japonska. Vendar vse kaže, da se bo Japonska v prihodnjih letih povzpela na drugo mesto, ker vedno bolj narašča izkop železne rude v provinci Zapadna Kolumbija na zahodni obali Kanade.

S svojo politiko izvoza, predvsem pa predhodnega oplemenitenja, so kanadske rudarske družbe pokazale, da znajo dobro izkoristiti nahajališča kvalitetne železne rude, ki jih ima ta velika dežela v izobilju. K.

ALŽIRIJA. Britanska železarna »Stewart and Lloyds« je sklenila z alžirsko državo družbo B.A.R.E.M. pogodbo za dobavo 200.000 ton železne rude s 50 % železa za ceno 460.000 funtov šterlingov. To vsoto bo plačalo britansko podjetje v višini 25 % z dobavami naprav za alžirske rudnike železne rude, ostalih 75 pa z devizami.

AVSTRIJA. Zmogljivost bluming valjarne avstrijske železarne »Alpine Montangesellschaft« v Donawitzu ne zadostuje več za potrebe vseh ostalih obratov. Zato je železarna kupila 11.000 ton polizdelkov na Madžarskem in 15.000 ton v Sovjetski zvezi. Da bi povečali proizvodnjo polizdelkov v lastni železarni, bodo zgradili novo napravo za kontinuirno vlivanje,

Nakladanje železne rude v kanadskem rudniku pri Carol Loken

Razvoj železarskih družb ZDA v letu 1964

Železarske družbe ZDA so v letu 1964 z letno proizvodnjo surovega jekla v višini 117,5 milijona ton dosegle nov rekord. Obstoječe naprave so izkoristile več kot 80-odstotno, kar je v primerjavi z letom 1962, ko je bil znaten zastoj v industrijski dejavnosti in so železarne izkoriščale svoje naprave samo 64-odstotno, velik napredek. Pri tem je treba omeniti, da pomeni v letu 1964 preostalih slabih 20 odstotkov neizkoriščenih naprav v glavnem zastarele naprave, ki so jih zaradi nerentabilnosti za vedno opustili.

Zelo značilen za današnje stanje jeklarske tehnike je razvoj proizvodnje jekla v kisikovih konvertorjih od leta 1956 dalje. Do leta 1964 so zgradili v jeklarnah ZDA za 14,5 milijona to letne proizvodnje kapacitet kisikovih jeklarn. V preteklem letu so proizvedle te jeklarne 14 milijonov ton jekla, kar odgo-

varja 12,1 % celotne proizvodnje surovega jekla. Pričetek obratovanja kisikovih jeklarn, ki jih sedaj gradijo, so v letošnjem letu tako pospešili, da računajo ob koncu leta na povečanje letne proizvodnje zmogljivosti na pri-

bližno 20 milijonov ton. V prvem polletju letošnjega leta je narasla proizvodnja jekla v kisikovih konvertorjih na 16 % celotne proizvodnje.

V ZDA obratuje danes 32 železarskih družb in nevezanih železarn. Izmed teh družb in železarn je proizvedlo v letu 1964 osem velikih železarskih družb okoli 88 milijonov ton jekla ali približno 75 %. V spodnji tabeli je razvidna proizvodnja surovega jekla v letu 1964 in število zaposlenih v teh osmih najmočnejših železarskih družbah:

železarska družba	milijonov din	približno število zaposlenih
United States Steel Corp.	29,4	200.000
Bethlehem Steel Corp.	17,6	121.000
Republic Steel Corp.	9,2	53.000
National Steel Corp.	7,3	28.000
Jones and Laughlin Steel Corp.	6,7	40.000
Armco Steel Corp.	6,2	36.000
Inland Steel Comp.	5,8	30.000
Youngstown Sheet & Tube Co.	5,2	25.000

Vsaka izmed teh velikih železarskih družb je v letu 1964 proizvedla več kot 5 milijonov ton surovega jekla. Ostale družbe in železarne so bile s svojo proizvodnjo precej nižje in sicer je na prvem mestu Kaiser Steel Corp. s proizvodnjo 2,3 milijona ton, medtem ko je še pet železarskih družb doseglo lanskoletno proizvodnjo preko 1 milijona ton, ostale pa manj.

Skupna letna proizvodnja vseh 32 železarskih družb in nevezanih železarn predstavlja v letu 1964 nekaj več kot 93 % celotne proizvodnje surovega jekla v ZDA. K temu je potrebno prišteti še približno 3,5 % proizvodnje železarskih oddelkov avtomobilске industrije, tako da ostane približno še 3 % za

ostalo proizvodnjo jekla, predvsem v livarnah.

Povečanje proizvodnje surovega jekla, ki je znašalo v letu 1963 11 %, je naraslo v letu 1964 na 16 %. Pri tem je zanimivo, da je osem železarskih družb, ki je proizvedlo v letu 1964 preko 5 milijonov ton, povečalo svojo proizvodnjo za 17,6 %, železarne s proizvodnjo preko 1 milijona ton za 11,3 % in najmanjše železarne, ki so proizvedle manj kot 1 milijon ton, samo za 9,3 %. Te številke kažejo, da imajo velike železarske družbe zaradi svoje ekonomične proizvodnje in velike proizvodnosti tudi znatno večje možnosti za povečanje svojih proizvodnih zmogljivosti in tudi njihovega izkoriščanja. K.

Vtisi s potovanja po

Prijateljstvo med narodi ČSSR in jugoslovanskimi narodi je že tradicionalno in so Čehi ter Slovaki od nekdaj radi prihajali na naše morje. Oni morja nimajo, Jadransko morje jim je najlažje dostopno, pa tudi znano je, da je v Evropi najlepše. Zato tudi ni nič čudnega, da ga imajo radi. Ti odnosi so bili leta 1941 prekinjeni zaradi vojne, po vojni pa jih nismo vzpostavili zaradi informbirojske kampanje proti naši deželi. Ko so se v zadnjih letih odnosi zopet začeli normalizirati, so prve kontakte vzpostavili naši hokejisti z gostovanji, potem pa celo s tem, da so naši trenirali na Češkem, češki hokejisti pa so izkoristili mrtvo sezono za počitek na našem Jadranu. Tako so se stiki navezali, poglobili in celo razširili. Tako je prišlo tudi do naše ekskurzije. Razlika je le v tem, da smo šli v ČSSR z namenom, da spoznamo njihovo deželo, delo v njihovih železarnah, oni pa so k nam prišli na dopust.

Toliko namesto uvoda. Čeprav smo se zavedali takšnega stanja, vendar nihče od nas ni mislil tistega ponedeljka zgodaj zjutraj, ko smo odhajali z Jesenic, da bomo z našega potovanja prinesli toliko lepih vtisov.

Naša prva postaja v ČSSR je bila Brno. Tja smo potovali preko Korenskega sedla, poleg Vrbskega jezera in Dunaja, kjer smo se prvič za dalj časa ustavili in pretegnili zamrle ude. Postanek na Dunaju smo izkoristili za ogled Schönbrunn, nekdanjega cesarskega dvorca. Schönbrunn so Avstrijci danes spremenili v muzej in park. Tja hodijo domačini na popoldanske sprehode, starejši pa posedajo po klopicah, ki jih v parku ne manjka. Park je lepo urejen in skrbno negovan, zato ga tudi tuji radi obiskujejo kot turistično zanimivost. Mi smo šli v Schönbrunn hkrati zaradi počitka in zaradi turistične zanimivosti. Zato smo se nekateri sprehajali, drugi so šli pogledat muzej, nekateri pa so šli celo v živalski vrt. V muzeju so še originalno opremljene sobe, vse s pozlačenim pohištvom, bogatimi gobelini in lepimi slikami. Dovolj paše za oči in veliko bogastva. Lepo je nekdo od naših izrazil

svoje vtise, ko si je ogledal muzej in ko je rekel: »Lepo in bogato, če pa pomislim, koliko žuljev in krvi so k temu prispevali tudi naši očetje in dedje...«

Pustimo Schönbrunn spominom in zgodovini, mi pa rajši pojdemo na češko mejo, kamor smo prispeli kmalu potem, ko smo zapustili Dunaj. Pokrajina je bolj ravna, rahlo valovita, brez gozdov. Za nas nenavadna in skoraj

bi rekel pusta. Na meji smo z Avstrijci hitro opravili, začudili pa smo se, ko smo se približali češki meji. Po vsej dolžini meje dve dolgi vrsti ograje iz boječe žice (beri: žične zapreke), vmes pa kakšnih 5 m širok pas preorane in zbrnane zemlje. Na eno ograjo so obešeni zvočni signali, v drugo pa je vpeljana elektrika. Za to ograjo na češki strani pa imajo še na precej kratkih razmakih postavljene stražarske stolpe. Za nas je bilo to nenavadno, ker smo navajeni dobrih sedmih odnosov z zelo razširjenim maloobmejnim prometom. Verjetno pa je tudi pri Čehih to ostanek starega.

Obmejni in carinski organi so nas sprejeli ljubeznivo, tudi pregled ni trajal dolgo, samo toliko, kolikor zahtevajo obmejne in carinske formalnosti, saj imamo s ČSSR dobre odnose in smo že odpravili medsebojne vstopne vize.

Na meji so nas čakali naši gostitelji, ki so nas potem ves čas bivanja na Češkem prijazno spremljali in nam nudili v glavnem vse, kar smo želeli. Njihov avto smo potem do Brna zlahka spremljali, saj je bila cesta skoraj prazna. Tudi skozi mesto ni bilo težko. Namestili smo se v internatu vojne akademije, ker so bili hoteli zaradi velesesejma popolnoma zasedeni. Sicer pa je bil ta internat veliko bolj podoben hotelu kot pa vojni akademiji, vsaj za naše pojme.

Naslednjega dne v torek smo si ogledali brnski velesesej. Po razsežnosti je ta velesesej zelo podoben zagrebškemu. Lepo je urejen in dobro organiziran. Takoj se vidi, da je organizator postavljaj velesesej z velikim prizadevanjem in tudi okusom. Paviljoni so nekateri preprosti, drugi pa impozantni, tako v tehničnem kot arhitektonskem pogledu dovršeni in do-

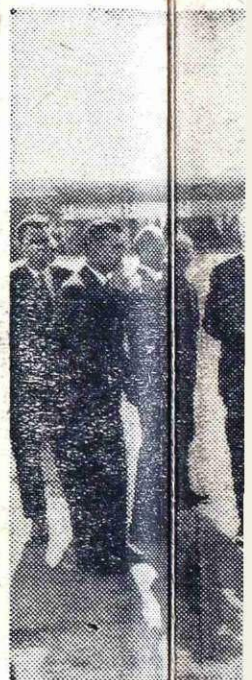
kazujejo, da je ČSSR industrijsko in kulturno zelo razvita dežela. Celoten velesesej je organiziran po raznih panogah predvsem strojne industrije, kar nas je nekoliko motilo. Tako so posamezne dežele, ki na veleseseju razstavljajo, razbite skoraj po vseh paviljonih. Za razliko od podobnega zagrebškega velesesejma tehnike na brnskem niso tako številno zastopane dežele iz tako imenovane zahodne poloble, ali kakor oni pravijo, iz kapitalističnega sveta. Zdi se mi, da bi nas češki prijatelji v tem pogledu posnemali, saj leži Brno prav tako kot Zagreb prav na meji med, po njihovem, kapitalističnim in socialističnim svetom. Takšne razstave pa so za dobro sodelovanje in mirno sožitje najboljše vez.

Celotnega velesesejma si nismo mogli ogledati, ker je preobširen, pa tudi toliko časa nismo imeli na razpolago. Ogledali smo si le tisto, kar nas je najbolj zanimalo. Ne pozaben vtis so na mene napravili razni bagerji, zelo praktični za vsako priložnost in teren, od najmanjših pa do največjih, ki so kljub svoji veličini zelo okretni. Impozanten je velik pristaniški žerjav, čeprav velik in močan pa še izredno slok in estetsko dovršen. Zelo lep vtis napravijo električni in motorni vlakci, tako po lepi obliki, velikosti kot po notranji udobnosti. Češka avtomobilska industrija se predstavlja največ z izdelki tovarne »Tatra« od osebnih avtomobilov z močnim 8-cilindričnim motorjem do največjih in najtežjih tovornjakov. Po velikosti pa vse preseže sovjetski 50-tonski kiper. To so večinoma dosežki vzhodnih socialističnih dežel, ker pa jih manj

poznamo, so zato bolj netljivo vplivati na naš Obisk velesesejma so ri naši izkoristili za re s predstavniki fi delujejo pri naši rekciji, navezali pa so st z drugimi podjetji, k nas in za našo rekons zanimivi. V tem velesesejske žu smo se prvič bli znali z njihovimi ljud prav se nismo pog smo videli, da so to i preprosti ljudje, ki so dovali razstavljene p pozorno, brez naglice leno in počasi. Vidi s navajeni reda in če s stojnicah za prepčilo lo več ljudi, so se ta stavili v vrsto brez nja ter mirno in tiho da pridejo na vrsto. srečali tudi na e znan senic, vodstvo hokejsk

Pred železarno NH Klementa Gotwalda v Kunčicah

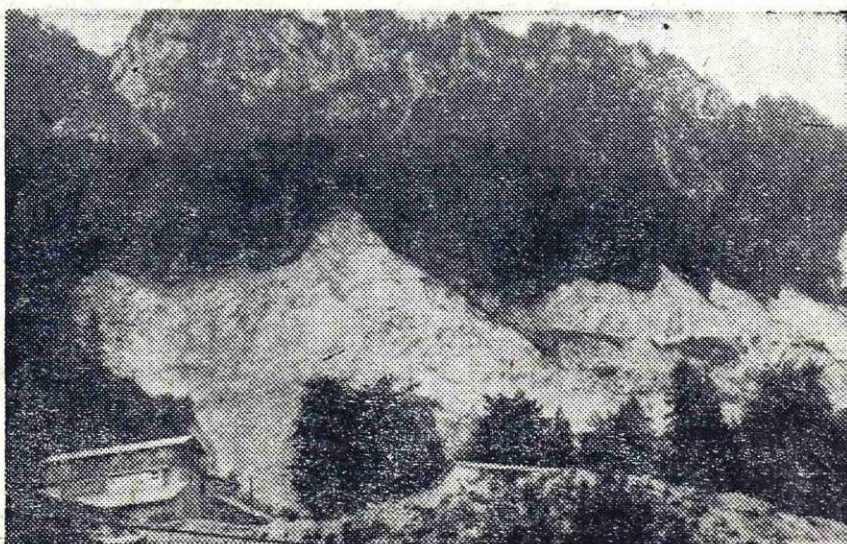
Clani naše tovarne p

5. nadaljevanje

Peter: Tudi o apnu že nekaj vem. Uporabljamo ga pri zidanju hiš za izdelavo malte.

Oče: Torej mi tudi tu ne preostane drugega kot da te dopolnim. Apno dobimo tako, da apnenec, o katerem sva prej govorila, ogrejemo v posebnih pečeh, imenovanih apnenice, na temperaturo okoli 900 °C. Pri tem nastane določena kemična izprememba in apnenec se spremeni v apno. Za apno, ki ga rabimo v železarski industriji, je važno, da ne pride v stik z vlago, ker potem razpade v prah in za te namene ni več uporabno. Zato ga prevažamo v zaprtih vagonih, najbolje pa je, če ima železarna svoje apnenice, da ga ni treba prevažati po železnici. Tudi naša železarna ima dve apnenici, vendar je njuna proizvodnja premajhna in moramo za to del apna kupovati drugod ter ga prevažati po železnici do železarne.

Peter: Prej si rekel, da je poraba apnenca in apna v železarni precejšnja. Zanima me, koliko ju porabimo v naši železarni?

Dnevno porabimo okoli 160 ton apnenca

Oče: Poraba teh dveh materialov se v posameznih železarnah spreminja ne samo zaradi različne količine proizvodnje, temveč tudi z ozirom na vrsto ostalih surovin, ki

jih uporabljajo, proizvodnega procesa in programa. Zato ne moreš vzeti številki, ki ti jih bom povedal, za našo železarno kot edini mero-dajni, temveč je to samo kot primer.

Apna porabimo dnevno okoli 160 ton, apnenca pa 160 ton, tako malo. S tem lahko ti poglavje zaključiva, ker sva govorila o najvažnejših surovinah, ki jih potrebujejo železarne za nemoteno obratovanje. Seveda veliko drugih materialov, ki normalno obratovanje železarne neobhodno potrebujejo, med njimi bom na ko omenil pri vsakem proizvodnem procesu posebej.

7. Ognjevzdržni material

Peter: Ko sem zadnjič hodil po železarni, sem videl, kakšno težko obliko, ki pa je imela različno obliko. Poleg tega tuva te opeke ni bila rdeča, imela je tista, ki jo uporabljajo danje hiš. Enkrat je bila rdeča, drugi pa svetlo ali tudi rjav. V kakšne namene služijo te opeke?

Oče: Kot boš kasneje slišal, procesi proizvodnje groblja, vega jekla in njegove prve ve v valjarnah izvajajo pri in celo zelo visokih temper

amo, so zato bolj prese-
vo vplivali na naše vtise.
isk velesojma so nekate-
iši izkoristili za razgovo-
predstavniki firm, ki so-
ejo pri naši rekonstruk-
navezali pa so stike tudi
ugimi podjetji, ki so za
n za našo rekonstrukcijo
nivi.

em velesojemskem vrve-
mo se prvič bliže spo-
z njihovimi ljudmi. Če-
se nismo pogovarjali,
videli, da so to mirni in
rosti ljudje, ki so si ogle-
razstavljene predmete
rno, brez naglice, pa ne
in počasi. Vidi se, da so
jeni reda in če se je pri-
icah za odprečilo nabra-
č ljudi, so se takoj po-
li v vrsto brez drenja-
er mirno in tiho čakali,
ridejo na vrsto. Tu smo
li tudi naše znanke z Je-
vodstvo hokejskega klu-

ba ZKL Brno, ki so nas po-
vabili, da si zvečer ogledamo
predstavo revije na ledu
ukrajinskega državnega an-
sambla iz Kijeva. Z vese-
ljem smo se odzvali vabilu
in ni nam bilo žal.

Revija, ki smo si jo zvečer
ogledali, nas je veselo prese-
netila. Nihče ni toliko priča-
koval, kolikor je videl. Izvrst-
no izbrane točke programa, ki
se je odvijal brez prestanka,
odlična koreografija, izbrani
kostimi in večkrat intimna
svetloba pa zopet slap razno-
barvnih luči, vse to se je od-
vijalo v določenem ritmu,
učinkovito in lepo ob enem.
Bolj zahtevnega poslušalca,
ne gledalca, je mogoče moti-
la glasbena spremljava, ki je
sicer bila lepo izbrana, tudi
lepo interpretirana, je pa za-
radi nekvalitetnega ozvočenja
izgubljala na veljavi. V raz-
govoru s člani tega ansam-

bla, stanovali smo namreč v
istem internatu, smo zvedeli,
da je to izredno mlađ ansam-
bel, ki šele nekaj let vadi
skupaj. To je bilo njihovo pr-
vo gostovanje, v prihodnjem
letu pa nameravajo gostovati
tudi v Jugoslaviji. Tega obi-
ska se veselijo, ker Jugosla-
vijo poznajo iz pripovedova-
nja Kijevskega baleta, ki je
pri nas že gostoval. Za goso-
vanje ne potrebujejo drugega
kot streho, ker imajo vse
ostalo sami in lahko sami pri-
pravijo led tudi sredi pollet-
ja. Ko bo v tem ansamblu še
več kvalitetnih in atraktivnih
artistov, bodo lahko z uspe-
hom gostovali v katerem koli
mestu v Evropi pa tudi dru-
god. Nam bo, vem da delim
mnenje vseh, revija ostala v
nepozabnem spominu.

V sredo dopoldne smo si po
programu ogledali tovarno
krogličnih ležajev in traktor-
jev ZKL Brno. To je mlada
tovarna, ki je svoje zmogljivi-
vosti do konca razvila šele v
povojnih letih. Proizvodnja
je v celoti stekla šele leta
1959. Ogledali smo si odde-
lek za proizvodnjo traktor-
jev in oddelek za proiz-
vodnjo krogličnih ležajev.
Izdelujejo traktorje »Žetov«
v treh variantah, ki se
ločijo po moči motorja in le
malo po zunanji obliki, tako
da je to dejansko ena sama
serijska proizvodnja. Vse dele
izdelujejo serijsko, sestavlja-
jo pa jih na tekočem traku.
Na dan v dveh izmenah izde-
lajo 70 do 80 traktorjev.

V drugem oddelku izdeluje-
jo kroglične ležaje. V pro-
gramu jih imajo 400 različ-
nih vrst, od najmanjših, ki
imajo kroglice oziroma valjč-
ke premera 1 mm, do največ-
jih ležajev premera 1,5 me-
tra. Povedali so nam, da ima-
jo v ČSSR osem takšnih to-
varn, ki izdelujejo skupaj

Trg v moravski Ostravi

2800 različnih vrst krogličnih
ležajev. Tudi v tem oddelku
je proizvodnja serijska, leža-
je izdelujejo za lastne potre-
be, nekaj za domače tržišče
pa tudi za izvoz. Pokazali so
nam tudi proizvodnjo ležajev
po principu »super fini«, za
katerega pravijo, da je prvi
na svetu. Pri tem postopku
notranje površine ležajnih
obročev poleg brušenja še po-
lirajo tako, da je površina
prav takšna kot pri valjčkih.

Pri obisku v tej tovarni
smo opazili nekatere stvari,
ki so bile za nas neobičajne,
so pa karakteristične za vse
tovarne, ki smo si jih kasneje
ogledali. Že takoj pri vходу
smo opazili, da so vratarji
večinoma ženske, oborožene s
samokresi. V tovarnah smo
dobili zelo skope podatke in
še bolj skope odgovore na
naša vprašanja. Ženske zapo-
slujejo zelo smelo, na žerjav-
vih od najbolj enostavnih do
največjih so zaposlene samo
ženske. Če je tu pa tam žer-

javovodja moški, potem je to
redka izjema kot pri nas, če
je žerjavovodja ženska. Žen-
ske so zaposlene tudi na dru-
gih delovnih mestih ki niso
fizično naporna, ne glede na
odgovornost delovnega mesta.
V vseh tovarnah imajo red,
dobro disciplino, pa tudi od-
lično organizirano ne samo
dodatno, temveč tudi osnovno
prehrano. Trdijo, da s tem
ne izgubljajo na delovnem
času, imajo pa v vseh men-
zah uvedeno samopostrežbo.

Popoldan tega dne smo na
povabilo naših znancev z Je-
senic ponovno obiskali »lede-
ni stadion«. Tokrat smo si
ogledali pokalno tekmo med
ZKL Brnom in Železarno
Witkovice. Obe moštvi smo

poznali z gostovanja pri nas,
zato smo tekmo z zanima-
njem spremljali. Tekma je
bila v prvem delu bolj med-
la zaradi slabega ledu in se
je prva tretjina celo konča-
la brez golov, druga tretjina
je bila že boljša, medtem ko
smo v tretji tretjini, ko se je
led dodobra strdil, videli res
pravi hokej, hokej na evrops-
ski ravni, saj so na obeh
straneh sodelovali tudi držav-
ni reprezentantje. V tej tret-
jini je bilo veliko lepih in
hitrih akcij in je imela dra-
matičen konec. Končala se je
neodločeno 4:4, čeprav je
ZKL Brno vodilo v tej tret-
jini še s 4:2.

Milan Polak
(Konec prihodnjic)

i naše tovarne pred tovarno ZKL Brno

mo dnevno okoli 80
pa 160 ton, kar ni
S tem lahko tudi to
jučiva, ker sva se po-
ajvažnejših surovinah,
tjejo železarne za svoje
ratovanje. Seveda je še
materialov, ki so za
orabovanje železarske
obhodno potrebni in
med njimi bom na krat-
i vsakem proizvodnem
pej.

Tržni material

sem zadnjič hodil mi-
sem videl, kako pre-
ki pa je imela zelo
o. Poleg tega tudi bar-
ni bila rdeča kot jo
jo uporabljajo za zi-
nkrat je bila rumena,
vetlo ali tudi temno
takšne namene upora-
ko?

oš kasneje slišal se vsi
vodnje gredlja, suro-
njegove prve predela-
h izvajajo pri visokih
visokih temperaturah.

Pri tem mislim temperature od 1200
pa tja do 1700 °C. Če bi peči, ki jih
uporabljamo za odvijanje posamez-
nih procesov, obzidali z navadno
opeko, bi se le-ta pri tako visokih
temperaturah lahko zmeščala ali pa
tudi raztalila. Zato moramo za ob-
zidavo teh peči uporabljati posebne
vrste opeke, ki prenese visoke tem-
perature. Imenujemo jo ognjevdzdrž-
no opeko.

Peter: Zakaj ima ta opeka različ-
no barvo?

Oče: Imamo več vrst ognjevdzdržne
opeke, ki jo uporabljamo pri raznih
delovnih pogojih v peči. Predvsem
razlikujemo ognjevdzdržno opeko z
ozirom na višino temperature, pri
kateri jo lahko uporabljamo. Bilo bi
negospodarno, če bi na mestu, kjer
vlada temperatura 1000 °C, upora-
bljali opeko, ki prenese temperaturo
1600 °C, ker je takšna opeka dražja.
Poleg tega uporabljamo na različnih
mestih tudi različne opeke z ozirom
na ostale njihove lastnosti. Tu gre
predvsem za njihovo kemično od-
pornost proti raznim talinam, od-
pornost proti obrabi, odpornost proti
pritislu in še nekatere druge last-

nosti. Rumene opeke, ki si jih videl,
so bile šamotne in jih uporabljamo
pri nizkih temperaturah ali silika,
ki prenesejo nekoliko višje tempe-
rature. Za najvišje temperature
uporabljamo opeke svetlo in temno
rujavne barve. Prve imenujemo ma-
gnezitne in druge krommagnezitne
opeke. Morda boš videl tudi črno
opeko, ki jo imenujemo ogljikovo
in tudi ta prenese visoke tempera-
ture.

Peter: Videl sem tudi opeke, ki se
po obliki močno razlikujejo od na-
vadne opeke. Zakaj so takšne oblike
potrebne?

Oče: Kot boš slišal kasneje, ima-
mo več vrst železarskih peči, ki se
zelo razlikujejo po svoji konstruk-
ciji. Zato uporabljamo za obzidavo
teh peči poleg opek, ki imajo ta-
kšno obliko kot navadna opeka, tudi
opeke najrazličnejših oblik, ali kot
pravimo strokovno formatov, ker
nam to olajša delo pri obzidavi
posameznih delov peči. Seveda je
takšna opeka, ki ima drugačno obli-
ko, tudi dražja kot navadna.

Peter: Kje nabavljate ognjevdzdrž-
no opeko?

Oče: Nekaj šamotne in dinas ope-
ke proizvajamo v naši šamotarni in
bova o tem še govorila. Ostalo ope-
ko kupujemo v drugih tovarnah v
državi, manjše količine pa tudi v
inozemstvu. Magnezitno in krom-
magnezitno opeko proizvaja v naši
državi tovarna »Magnohrom« v Kra-
ljevu, velika tovarna šamotne opeke
je v Arandelovcu v Srbiji, silika in
šamotne opeke pa v Gostivarju v
Makedoniji. Poleg tega imamo v
državi še nekaj manjših tovarn za
proizvodnjo šamotne opeke. Iz ino-
zemstva uvažamo ogljikovo opeko,
ki jo potrebujemo za obzidavo plav-
žev ter nekateri posebne vrste
šamotne opeke.

Peter: Ali uporabljate poleg opeke
še kakšen drug material, ki mora
biti odporen proti višjim tempera-
turam?

Oče: Uporabljamo še različne
ognjevdzdržne mase, ki jih proizvaja
naša šamotarna, poleg tega pa še
posebne materiale, imenovane sin-
termagnezit in sinterdolomit. Prve-
ga uporabljamo za izdelavo dna na
Siemens-Martinovih pečeh in dru-
gega na električnih pečeh. Imata

takšno zrnatost kot pesek, sta vis-
oko ognjeodporna ter ju mečemo v
peč z lopatami.

Peter: Koliko opeke in ostalega
ognjevdzdržnega materiala potrebuj-
ete za obzidavo peči v železarni?

Oče: To je izredno velika količina
in ti ne morem povedati točne šte-
vilke, ker se poraba spreminja iz
leta v leto z ozirom na izvedbo
popravlil na posameznih pečeh. Ven-
dar približna poraba vsega ognje-
vdzdržnega materiala na leto pri nas
je naslednja: 11.000 ton opeke, 5000
ton sintermagnezita in 7000 ton raz-
ličnih mas. To je ognjevdzdržni ma-
terial, ki ga uporabljamo za peči.
Poleg tega potrebujemo še ognje-
vdzdržno opeko pri vlivanju jekla v
jeklarni in sicer na leto približno
11.000 ton. Skupno porabimo vsega
ognjevdzdržnega materiala letno oko-
li 34.000 ton, ali če vzameva primer-
javo z vlakom, ki prepelje 1000 ton
naenkrat, pomeni to 34 vlakov. Kot
vidiš je tudi ta številka zelo velika
in z njo bova najin današnji raz-
govor zaključila.

ALI SMO JU POZABILI? — Most čez Savo pri Hermanu je bilo treba okrepiti, ko so prepeljali čezenj kisikove kolone za novo kisikarno. Precej časa je že od tega, toda traverzi, ki so ju položili čez obok mostu, sta še danes tam. Ker so pokončne podpore odstranili, verjetno predstavljata tudi določeno nevarnost. Pozanimali smo se na UOS in zvedeli, da jih bodo še potrebovali in jih zato ne odstranijo, bodo pa jih prepleskali.

Izdelava rekuperatorskih cevi

Za potrebe nove valjarne Bela oziroma za opremo valjarniških peči so potrebni posebni litoželezni in jekleni elementi — rekuperatorske igličaste cevi, ki zaradi velike površine lahko akumulirajo v zelo kratkem času ogromno količino toplote in

jo potem skladno s tehnološkim procesom oddajo vložku za valjarne.

Izdelava teh cevi je zelo zahtevna naloga, saj je na svetu le nekaj livarn, ki so za to specializirane in je tudi njihova oprema temu primerna.

Ker upoštevamo za določitev stopnje kompliciranosti odlitka razmerje med težo in površino, je treba že takoj povedati, da je pri teh igličastih ceveh to razmerje izven norm, saj je pri zelo tankih stenah — od 4 mm navzgor, kar je že spodnja meja za jekleno legirano litino — površina res ogromna. V dokaz temu naj povemo to, da je na površini teh igličastih cevi 572 zob, ki so zelo tanki in dolgi v notranjosti cevi pa je zob celo 800.

Iz tega se vidi, da so težave že pri izdelavi modela zelo velike, saj je potrebna izredna preciznost modela, ki naj omogoči tako izvlečenje iz peska, da ni poškodovan niti en zob in tudi popravljanje kalupa ni več mogoče. Posebna težava je bila tudi pri izdelavi jedrovnika, saj je oblika modela taka, da pri zelo majhnih in točnih tolerancah ne sme dopuščati; tudi pri izdelavi večjega števila kalupov in odlitkov; nobenih deformacij tako jedrovnika kot modela.

Razumljivo je, da je temu primerno treba pripraviti tudi odgovarjajočo kvaliteto peska, ki bo omogočila gladke stene. Pesek mora biti dovolj trden, da vzdrži vse pritiske taline, posebna zahteva pa je propustnost peska, ki mora posebno pri jedru biti zelo velika, da lahko odstranimo nastale pline, ki bi sicer povzročili porozen odlitek, lahko bi »jeklo« zavrelo ali pa ne bi steklo, ker tega pač plini ne bi dopustili.

Težava pri nas je v tem, da nimamo naprave, ki bi omogočila pripravo homogenega peska konstantne kvalitete ter je zato potrebnost toliko več truda, da vse to pripravimo ročno.

Problematična pri teh rekuperatorskih igličastih ceveh je tudi debelina stene, ki mora biti enakomerna in je najmanjše odstopanje že vzrok

za izmeček. Dokaz temu kompliciranemu delu je podatek, da renomirane livarne pri odlivanju rekuperatorjev dosega le 25–30 % izplen. Pri nas v ta namen uporabljamo posebne jedrske opornike, ki nam jih je izdelala naša mehanična delavnica, ki pri dovolj visoki pozornosti kaluparjenja v času sestavljanja kalupa omogočajo doseči enakomerno debelino sten.

Za zadovoljivo izdelavo igličastih cevi bo potrebno zelo veliko pozornosti in truda, posebno še zato, ker morajo biti odlitki plinotesni.

Običajno talijo jeklo za te namene v malih visokofrekvenčnih pečeh, zmogljivosti 300 do največ 500 kg. Tega pogoja pri nas nimamo, pač pa bomo to poizkušali rešiti z malo 1,5 t električno pečjo, tako da bi bila temperatura taline ob izpuštu nekaj višja kot običajno. Rekuperatorje iz sive litine pa bomo vlivali z majhno 250 mm kupolko.

Kompliciranost teh odlitkov bo zahtevala od vsakega posameznega proizvajalca, ki bo vključen v ta proces, največjo pozornost pri pripravi peska, sestavi pravilne mešanice, pravilnem sestavljanju kalupa, zagotovitvi odzračanja, pravilnem sušenju kalupa, vlivanju pri dovolj visoki temperaturi, izpraznjevanju in čiščenju odlitka. Za jekleno izvedbo bo potrebna še pravilna termična obdelava, ker vsebuje litina zelo visok odstotek kroma, kar bo omogočil oziroma dognal naš RO.

Se nekaj tehničnih podatkov: igličasta cev tehta 94 kg, velikost 1700 x 240 x 70, debelina od 3–4 mm navzgor, število 36 mm in na koncu 3 mm debelih zob je na jedru 800, na plašču pa 572. Za izdelavo je predvidenih 7 ur za kalup in 3 ure za jedro.

Potrebujemo 168 rekuperatorjev iz legirane jeklene litine in 168 iz kvalitete sive litine.

T. R.

JUBILANTI PETDESETLETNIKI

V oktobru so in bodo praznovali 50 let rojstva naslednji naši sodelavci: FRANC TOLAR, konstrukcijska delavnica, 6. oktobra; FRANC METELKO, valjarna 1300, 7. oktobra; MAKS TRATNIK, konstrukcijska delavnica, 12. oktobra; FRANC BERLOŽNIK, plavž, 12. oktobra; ALOJZIJ SMOLEJ, valjarna 1300, 16. oktobra; RAFAEL CIMPRIC, transport, 24. oktobra; ANTON MASTERLE, martinarna, 30. oktobra in TEODOR VISTER, livarna, 31. oktobra. Iskreno čestitamo!

OBVESTILO!

OBCINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA Jesenice obvešča vse občane, da se akcija za pomoč poplavljenec nadaljuje še ves mesec oktober in to na terenu Sava — Ukova ter Jesenice in na terenu Podmežakljo. Zbiramo denar, obleko, obutev in druge potrebne stvari.

Prispevke in drugo lahko oddaste za teren Podmežakljo na Stanovanjski skupnosti, Mencingerjeva 1, vsak dan od 8. do 12. ure, za Savo — Ukovo Jesenice pa v pisarni Turističnega društva Jesenice, Cesta maršala Tita 26 — vsak dan od 9. do 12. ure.

Temelji za pristaniške žerjave

Te dni so pričeli graditi spodnji stroj za tirne naprave, na katerih bodo postavljeni trije pristaniški žerjavi za pripravljanje vložka za jeklarne. Žerjavi so že vskladščeni na Belškem polju in so težki po 100 ton. Njihova razpetina znaša 11 m, dvignost 7 Mp in imajo 23 m dolgo ročico. Največje težave bodo s prestavitvijo delavnic in higienskih prostorov. Prav tako so pričeli kopati temelje za novo transformatorsko postajo, ki jo morajo zgraditi za nove žerjave na haldi.

Izgleda kot šala - vendar je res

Glede stojnine smo imeli v mesecu septembru nevšečnosti na nebu in na zemlji. Doživljali smo invazijo iz zraka in na kopnem. Z neba so padali škafi vode, po železnici pa val za valom napad reprodukcijskega materiala. Močno zdesetkana armada s »sodobnim« orožjem v obliki lopate in pomanjkljivo strojno opremo ni bila kos navalom. Štab divizije je odpovedal. Bataljonske komande pa prav tako.

Zmagala je železniška blagajna in kasirala 25.262.000 dinarjev.

Bataljon transporta je izgubil 8.941.000 din zaradi novčenja tujih najemnikov in mladoletnikov.

Bataljon plavž je izgubil 8.523.000 din zaradi praznih utrdb v nočnem času in posnemanja Rimljanov.

Bataljon martinarna je izgubil 6.253.000 din zaradi prevelikega apetita po materialih.

Bataljon promet je izgubil 634.000 din zaradi slabega premoga in nafte.

Ostali bataljoni so se držali dobro in so imeli le manjše izgube.

N. B.

V septembru so bili izključeni iz delovne skupnosti

Z današnjo številko pričenjamo objavljati pomensko izključitve iz naše delovne skupnosti.

V septembru so delovne enote v železarni na osnovi sklepov organov delavskega samoupravljanja zaradi samovoljnega prenehanja dela izključile naslednje člane delovne skupnosti: Ratko Sovič, roj. leta 1942, plavž; Milan Spasič, 1939, plavž; Ciril Konšak, 1942, elektropeč; Valentin Bertonec, 1932, šamotarna; Suljo Muminič, 1945, šamotarna; Šepik Seferović, 1946, šamotarna; Marjan Hudolin, 1947, Javornik I; Stanko Trojar, 1947, Javornik I; Tomaž Svetina, 1937, Javornik I; Stane Kovačič, 1944, žična valjarna; Ludvik Čerin, 1938, hladna valjarna; Peter Ručigaj, 1944, cevarna; Omer Halkič, 1945, toplotna energija; Kasim Kičin, 1940, promet in Jože Sinkovec, 1941, promet.

Vsi navedeni sodelavci so bili izključeni iz delovne skupnosti na osnovi 96. čl. Tem. zakona o delovnih razmerjih, v katerem je med drugim rečeno:

»Delavec, ki samovoljno neha delati v delovni organizaciji, stori hujšo kršitev delovne dolžnosti in mora povrniti delovni organizaciji škodo. Višina škode je enaka povprečni akontaciji delavčevega osebnega dohodka za čas, ko bi bil moral ostati na delu, če ni s samovoljnim prenehanjem dela povzročil delovni organizaciji večje škode.«

S sprejetim »Začasnim navodilom o postopanju pri kršitvah delovne dolžnosti« v železarni Jesenice je navedeno v čl. 43 med drugim: Za hujšo kršitev delovne dolžnosti, za katero je posledica izključitev, se smatra

— če član delovne skupnosti trikrat zaporedoma neopravičeno izostane z dela ali pa dvanaestkrat v koledarskem letu s tem, da so mu bili v tem izrečeni vsi ostali disciplinski ukrepi.

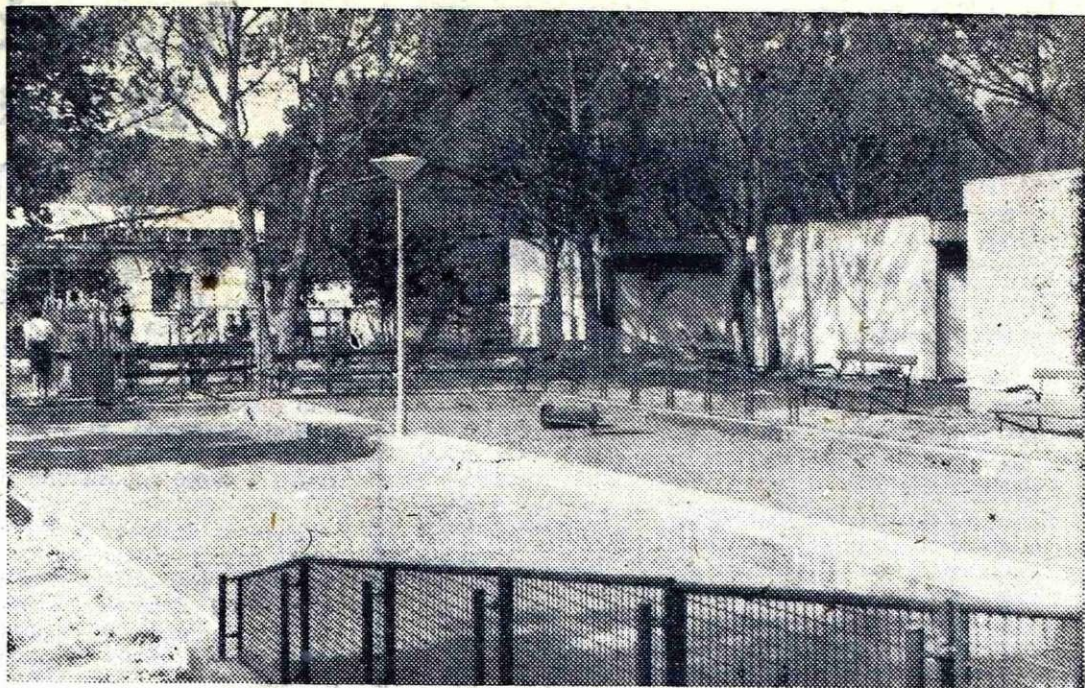
Proti delavcu, ki samovoljno neha delati, železarna sodno uveljavlja povračilo škode v povprečnem mesečnem znesku delavčevega osebnega dohodka.

Tudi upokojenci smo se vrnili zadovoljni

Za nami je sezona letnih dopustov, ki so jih člani delovnega kolektiva železarne koristili v počitniških domovih v Crikvenici, Biogradu na moru in na Mežakliji. Prav je, da se tudi upokojenci oglasimo in opišemo svoje vtise iz omenjenih počitniških domov. Ob našem bivanju v Biogradu na moru in ostalih počitniških domovih nismo upokojenci opazili nobenih razlik med aktivnimi železarji in upokojenci. Zadostovale so samo prijave, ki so jih zbirala posamezna društva upokojencev in jih nato oddala v pisarni IO sindikalne organizacije. Že takrat je nasmejana uslužbenka Anica povedala, da bo storila vse, da bodo tudi upokojenci prišli na svoj račun. Zadnja izmena je odpotovala v Biograd 9. septembra zvečer, v glavnem pa so jo sestavljali sami upokojenci. Ker smo se vozili ponoči, vožnja ni bila zanimiva, toda naslednje jutro okrog 8. ure zjutraj smo bili že v Biogra-

du, kjer so nas lepo sprejeli in nato spremili na določeno mesto. Lahko smo se prepričali, kako lepo je urejen počitniški tabor, za katerega skrbi prijazno osebje na čelu z upravnikom Platnerjem. Že pri prvem kosilu smo lahko ugotovili, da je organizacija zelo dobra, nato pa nas je upravnik tabora seznanil s hišnim redom. Hrana je bila zelo okusna in tudi v zadostni količini. Posamezniki so lahko dobili tudi dodatne obroke. Z zanimanjem smo gledali, kako je brez zastojev potekala delitev posameznih obrokov. Tudi narava sama je pripomogla, da smo se lahko kopali v morju. Imeli smo devet zaporednih sončnih dni. Da smo upokojenci preživeli nekaj lepih dni v jeseni svojega življenja, smo dolžni zahvaliti kolektivu železarne, sindikalni organizaciji ter strežnemu osebju počitniškega doma v Biogradu, ki ga je vodil tov. Platner.

Maks Dolinar

Lepo urejeno balinišče v našem taboru v Biogradu, ki je kar bilo precej zasedeno

O moralnih mejah

V sedanjem času, ko v pretežni meri delavec čuti učinke gospodarske reforme še na svojih ramenih in racionalnejše gospodarjenje še skoraj nikjer ne omogoča pospešeno rasti realnega življenjskega standarda, slišimo pogosto mnenja in stališča, ki so blizu uravnilovskih (teorije o enakih želodcih). Med takšna stališča pa se pogosto meša in tudi dominantno izstopa spoznanje, kako zgrešeno bi bilo, če bi se kakorkoli poskušali približevati uravnilovskim meram na območju osebnega dohodka. Povsem jasno postaja, da mora biti različno delo različno nagrajeno in da je treba celo bolj kot doslej upoštevati stvarno strokovnost, resnične delovne izkušnje, dejanski prispevek k boljšim poslovnim uspehom in živetost v rast delovne organizacije.

V današnjih dneh postaja bolj kot kdajkoli prej vse pomembnejše vprašanje:

Koliko je vredno posameznikovo delo? Ali je nagrajeno skladno z dejansko vrednostjo? Ali je v nekaterih primerih plačano delo, ali so nemara plačani le položaj, dvomljiva strokovna izobrazba, spretno izigrani principi »vsakemu po njegovem prispevku« in podobno. Delovni ljudje se ustavljamo pri teh vprašanjih in jih obravnavamo mnogo kritičneje kot kdaj koli prej.

Danes natanko vemo, da je uveljavitev drugačnih, reformiranih temeljev za gospodarjenje v Jugoslaviji zbudilo nesluteni polet kritične misli in to je najdragocenejši kapital, ki ga je treba negovati ter še naprej sproščati. Ob vsem, kar v sedanjih dneh buri duhove, je potrebno razumeti, da vsaka stvar potrebuje svoj čas za zorenje, da je treba na vse gledati s širših obzorij in da je treba biti vsestransko pošten. Nikakor bi ne smela dominirati zavist. Kritika, ki je bila osnovana na zavisti, namreč običajno kaže samo na to, koliko ta ali oni zasluži, ne zanima se pa za odgovornost, dejanski prispevek in stvarno delo. Ljudje, ki so tvorci in nosilci takšne kritike, običajno sami ne bi bili boljši in bi si ne odrezali manjšega kosa kruha, če bi jim bilo dano, da bi sami zasedli kritizirani položaj.

V današnjih dneh zatorej razmislimo stvarno in kri-

tično, ali so osnove, s katerih smo se lotili vrednotenja dela pravilne in po kakšni poti bomo dosegli družbeno pravičnejše nagrajevanje dela. Družbeno izrednotenje prispevka, napora, uspeha; ali položajstva, varljive avtoritete, idilike, v kolektivih, ki večkrat temelji na idejnih osnovah, ki nimajo nič skupnega s socializmom; tehtanje vsega tega in še marsičesa nam lahko da zanesljivejšo osnovo za merjenje delovnih uspehov in za odmerjanje višine participacije posameznika.

Ker je običaj, da priključimo razmišljanjem o moralnih mejah delček vsakodnevne prakse, naredimo tudi to pot tako, čeprav pogosto ugotovimo, da skušajo pozneje posamezniki pošteno zastavljeno dilemo izmalčiti s pozicij, ki sodijo v čas pred uveljavitvijo reforme.

V jeseniški občini obstaja štiri trgovske delovne organizacije. Pri primerjanju podatkov za letošnje prvo polletje in za prelomni mesec (julij) se lahko hitro ustavimo ob pre mnogih vprašanjih.

Delovna organizacija, ki je dosegla v juliju najnižjo plačano realizacijo (92.400.000 din), je omogočila v istem mesecu najvišji osebni dohodek svojemu direktorju (199.000 din). Če primerjamo z njo trgovsko delovno organizacijo, ki je dosegla najvišjo plačano realizacijo (308.300.000 din), bi se pričakovali trikrat višji direktorjev dohodek. Toda stvar

ni takšna. V tej delovni organizaciji je ob trikrat višji realizaciji dobil direktor znatno manj (113.000 din). Ob primerjanju podatkov o celotnem dohodku, neto dohodku, celokupnem osebnem dohodku in tako naprej, se nam sploh odpira neka doslednost, ki se kaže v tem, da je dohodek vodilnih ljudi uravnan po nekem doslednem pravilu: čim manjši promet delovne organizacije, tem višji osebni dohodek vodilnih. Takšna doslednost zanesljivo ne temelji na socialističnem principu: večja odgovornost, večji uspeh, višja strokovnost, višji dohodek. In kako bi šele razumeli opisano razmerje, če upoštevamo, da ima prvi direktor za nekaj stopenj nižjo izobrazbo kot drugi (tisti, ki je bil nagrajen s 113.000 din, ima fakultetno izobrazbo — edini v občini) in mora najbrž zato imeti ne glede na poslovni uspeh najnižji osebni dohodek.

Morda nam ob takšnih principih nagrajevanja vodilnih delavcev postane lažje razumljivo, da dosegajo kvalificirani delavci v prodaji zelo nizke osebne dohodke in da je bil primer, ko je v delovni organizaciji, katere direktor je skoraj dosegel dvesto tisoč dinarjev osebnega dohodka, nagrajen mesec pozneje nek kvalificiran delavec z manj kot petintrideset tisoč dinarjev. In morda je bilo celo več takšnih.

Ne da bi uprizarjali lov na čarovnice, pač pa, da bi se zamislili nad pravilniki, ki omogočajo takšne neskladnosti; ne da bi dobivali snov za rast zavisti, pač pa da bi skušali posegati po pravičnejših merilih; in ne da bi od zunaj nasilno strimoglavljali obravnavane principe delitve osebnega dohodka, pač pa da bi pomagali osvestiti lastni kolektiv — zato obravnavamo takšne primere in še in še razmišljamo o moralnih mejah.

S.

Tone Riček - Zvone

Še eden od starih borcev partizanov nas je zapustil. Jeseničanom je bil le malo poznan. Njegova življenjska pot je bila težka in ne preveč rožnata. Leta 1938 je prišel k nam iz Francije. Delal je v nekem rudniku. Leta 1939 je dobil službo v kamnolomu pod Mežaklijo in se že to leto povezal z jeseniškimi komunisti.

Leta 1941 je med prvimi organizatorji OF. Sestajali so se pri Galetu in Tancarju.

Skupno s Petrom Rozmanom in Ferdinom Ivančičem je pripravil eksploziv za Cankarjevo četo pod Stolum. Tako so bili skoraj vsi mostovi, železniške proge in podobno minirani s tem eksplozivom.

Zgodaj spomladi leta 1942 se je vključil v Cankarjev bataljon pod Stolum. Bil je dober bорец in ni bilo akcije, ki se je ne bi udeležil. Maja 1943 je kot prostovoljec odšel v prvi Zapadno-koroški bataljon, ki je operiral na področju Karavank. Postal je komandant te enote. Pozneje je bil dodeljen na Štajersko in postal komisar VDV za kozjansko področje.

Po osvoboditvi se je aktivno vključil v gospodarstvo. Bil je dolga leta direktor rudnika Velenje in pozneje rudnika Krmelj. Bil je nosilec mnogih odlikovanj. Pred nekaj dnevi se je smrtno ponesrečil.

Slovenski književniki so jih obiskali

Na poklicni industrijski in tehnični srednji šoli železarskega izobraževalnega centra so posvetili z letošnjim šolskim letom veliko pozornost delovanju mladinske organizacije in šolski ter razrednim skupnostim. Na skupnem posvetu sta mladinski aktiv in šolska skupnost sklenila organizirati v letošnjem letu poleg strokovnih krožkov po razredih še foto krožek, pevski krožek, dramski krožek, debatni krožek, klub OZN in plesni krožek. Nekateri teh, kakor foto krožek, pevski krožek in plesni krožek že delujejo, o delovanju ostalih pa so se pogovorili na mladinski konferenci, ki je bila v sredo popoldan v Čufarjevem gledališču. Referatu predsednika mladinskega aktiva tov. Fülleja je sledila dokaj zanimiva razprava, ki obeta za letošnje šolsko leto plodno delo mladinske organizacije kot šolske skupnosti.

Konferenci je sledila literarna ura slovenskih književnikov, ki so brali svoja dela in tudi odgovarjali na vprašanja. Konferenca kot literarna ura sta dokaz, da je mladina poklicne industrijske in tehnične srednje šole ŽIC poleg študija pripravljena delati tudi v okviru šolske mladinske organizacije, kot v okviru šolske skupnosti.

39. nadaljevanje

Možak je razumevajoče pokimal in mignil fantu, ki je šinil izza mize.

»Reči teje puncici, naj mi da nekaj žganega. Če bo dejala, da nima, ji povej, da sem ji v stanju reči nekaj grdega in jo sklofutal!«

Fantu so zardela lica in vprašujoče se je ozrl k mizi, za katero je pravkar sedel ostareli možak. Iz njegovih oči je dihalo vprašanje: »Kako naj povem natakariči takšne nesramnosti?« Mož pri mizi mu je spodbudno prikimal in iz blagohotnih potez njegovega obraza je fant razumel, naj pojasni dekletu, da oficir na vsak način hoče žgano pijačo in če je ne bo dobil, utegne postati nevaren.

Preden se je fantu posrečilo karkoli prevesti in dopovedati, je natakariča sklonila glavo, kakor bi že pričakovala zagrožene klofute. Obraz ji je zatrzal in roke so se ji začele tresti.

Vsi gostje so upirali oči v zanemarjeno zunanost oficirja, katerega globoke poteze niso dopuščale dvoma v skorajšnji zaplet. Vsi so bili prepričani, da je zmožen izsiliti zahtevano pijačo. Če bi ga malo bolje poznali, bi vedeli, da je v stanju prevrniti tudi nekaj miz in udariti z jekleno roko po pultu, da bi poskakali kozarci v zrak.

Vse to bi Walter lahko naredil mimogrede, vendar je natakariči objubil klofute zgolj zato, da bi izsilil pijačo in njegove besede so bile daleč od resničnih namenov. Kaj malo mu je bilo mar, kako bo pripravil dekle do tega, da mu bo dala pijačo in najbrž bi ji bil obljubil še kaj hujšega, da se ni prizibala skozi vrata za pultom ostarela gospa, ki je takoj napravila vtis, da je pripravljena vso svojo pozornost posvetiti oficirju pred pultom.

Zelo vpljudno mu je razložila, da že od jeseni ni mogla nabaviti nobene žgane pijače, zelo rada pa mu postreže s kozarcem črnega vina. Ima sicer strogo navodilo, da sme naliti vsakemu gostu samo dva decilitra vina, vendar bo njemu rada dvakrat napolnila kozarec. Pri tem je pomežiknila, da bi oficir razumel, kako lahko je potem malce narobe šteti in dobiti še tretji kozarec. O rumu pa je rekla, da ona zelo dobro razume, kako potrebni so ga nemški vojaki na zimski fronti in ga zato gostilne v zaledju pač ne dobe.

Govorila je tekoče nemško; star uglajen gostilniški jezik. Fant, ki je tolmačil, je sedel nazaj k ostarelemu možu.

»Da ni pod tole streho kaplje žgane pijače, pripovedujte bedakom,« jo je osorno zavrnil Eisberger. »Če že spoštujete predpise in točite pijačo samo dve uri dnevno, grede pa namigujete, da bom lahko dobil pol litra »tinte«, ki se obleže samo govejemu vampu, potem nemara poznate tudi predpis, kako je treba ravnati, kadar pridejo v hišo višji oficirji in visoki uslužbenci civilne uprave?«

»Tisto je nekaj drugega,« je odvrnila. »To je vedno vnaprej naročeno in zato dobimo poseben kontingent. In, saj menda gospod poročnik ne misli, da bi...«

»Prav to misli,« je presekala Eisberger. »Gospa naj, če le mogoče, upošteva, da se tod okoli ne klatim brez resnih opravkov. Če bo gospa še vnaprej v svojem lokalu ravnala z mano tako, da bom imel razlog za pritožbo na ustreznem mestu, naj računa s posredovanjem generala Dietla!«

Hotelirka ga je zvito pogledala in mu lakonično odvrnila:

»Če je tako, potem postanejo stvari seveda hitro drugačne. Želi gospod žganje ali rum?«

»Rum, sem rekel. Dva deci!«

»Tako,«

Hotelirka je odšla nekam zad. Walter pa si je odpel pas in ga obesil na obešalnik. Gostje so pozorno opazovali oficirjevo početje. Ko sta torbica in parabela zdrseli po pasu proti zaponki, je potegnil iz žepov dve napadalni bombi in ju položil na mizo. Izza plašča je vzel specialko in jo skupno s čepico vrgel čez bombi. Potem je razpel plašč, poiskal v bluzinem žepu glavnik in se začel lagodno česati. Gosti, razgrivani lasje, ki bi jih moral že davno postriči, so mu silili proti čelu in jih ni mogel ugnati.

Iz zaloge, ki je malo prej še ni bilo, je dekle prinesla kozarec ruma in ga postavila na pult. Spravil je glavnik in sešel po pijači. Odpil je požirek in se zazrl skozi okno. Potem si je podrgnil lica, na katerih je zdrava rdečica prežela izčrpanost neprespane noči. Podrgnil se je še po dva dni starih kocinah, ki so mu malo prej naježeno štrlele ter pokimal puncici, kakor bi ji hotel reči:

»Zdaj lahko pozabiš tisto šalo o sklofutah.«

Ansambel narodnih plesov in pesmi DPD Svobode „Tone Čufar“ v Italiji

Kot gost Italsidra je gostoval v Pionbinu — Italija v dneh od 25. do 30. septembra ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda »Tone Čufar«. Mesto, ki leži na obali Tirenskega morja, je oddaljeno od Rima 250 km in šteje 40.000 prebivalcev, je z velikimi simpatijami in pozornostjo sprejelo jeseniške folkloriste. Na vsakem koraku je bilo občutiti prijateljstvo, ki se je v treh letih razvilo med našimi kulturniki, ki zastopajo jeseniške železarje in Italsidrom, ki združuje dvajset velikih železarskih objektov v Italiji s 40.000 zaposlenimi delavci.

Železarna Italsider v Pionbinu, katere gostje so bili jeseniški folkloristi, zaposluje 5.000 delavcev. Kljub poznavanju jezika je bil stik z gostitelji hitro vzpostavljen. Po skoraj šestnajsturni naporni vožnji je že prvi dan, na željo domačinov, po večerji zadonela naša pesem, ki je v jedilnico privabila številne poslušalce. Naši slovenski pesmi so se pridružile pesmi domačinov, ki so jih izvajali naši pevci v italijanskem jeziku, ruske romance itd. Nič ni bilo videti, da smo skoraj 800 km od doma. Naslednji dan, v nedeljo 26. septembra, so nas gostitelji presenetili z izletom na otok Elbo. Kljub oblačnemu vremenu in občasnim padavinam je bil izlet izredno doživetje za vse udeležence. Vsakega izmed nas pa je potihoma skrbel naslednji dan, ki je bil določen za nastop ansambla v največji gledališki dvorani v Pionbinu, ki sprejme 1250 gledalcev. Dvorana je bila ob nastopu popolnoma zasedena. »S plesom in pesmijo jugoslovanskih narodov vam prinašamo pozdrave 7.000 delavcev naše železarne in 26.000 prebivalcev naše občine«. S temi besedami se je pričel nastop. Za uvod so gledalci ob pesmi spoznali prek barvnih diapozitivov Jesenice z okolico. V nadaljnjem programu je ansambel zaplesal še devet jugoslovanskih plesov, vokalni kvartet in solisti ter instrumentalni sekstet pa so izvajali 16 pesmi jugoslovanskih narodov. Program je tekel brezhibno. Navdušenje gledalcev se je stopnjevalo od točke do točke in doseglo svoj višek ob izvedbi gorenjskih plesov, ko se je razvilo v pravo manifestacijo prijateljstva. Kako da ne. Na tiskalnem programu, ki so ga ob tej priliki izdali domačini, je bilo poleg kratkega opisa posameznih plesov napisano, da nastopajoči prihajajo iz kraja, ki je v ekonomsko socialnem pogledu enak Pionbinu in da so vsi nastopajoči amaterji delavci in delavke železarne Jesenice.

Zelo uspelemu nastopu je sledil poslovljni večer s kratkim kulturnoumetniškim programom. V pozdravnih govorih g. Gandolfa, g. Maccia in našega predstavnika je bila izrečena enotna misel, »da je v tem času, ko je vojna ali mir vprašanje vsega sveta razvijanje prijatelji-

stva in medsebojnega spoštovanja med ljudmi in narodi edina pot za utrjevanje trajnega miru na svetu«. Resnično smo bili vsi udeleženci ponosni, da tudi jeseniški delavec — kulturnik lahko k temu velikemu cilju prispeva svoj delež. Kajti le iz plemenite motranosti človeka raste spoštovanje do drugega človeka. To je tudi te-

melj in pogoj vsake kulture in civilizacije. Na tem se gradi etika posameznika in celotne človeške družbe. K temu cilju stremi tako vodstvo Italsidra kot mi, zato smo v teh kratkih treh letih postali veliki prijatelji. Prijateljstvo jeseniških železarjev se je razširilo od železarjev v Genovi še na železarje v Pionbinu.

Prihodnje leto so ponovno jeseniški železarji gostitelji enega izmed dvajsetih delovnih kolektivov Italsidra. Tako se bo krog prijateljev jeseniških delavcev iz leta v leto širil, obenem pa bo to prispevek k širjenju in po- glabljanju odnosov obeh so- sednih dežel.

Joža Varl

OB TEDNU OTROKA

Ali želite svojemu otroku dobro

Čudno vprašanje, boste rekli. Le kdo lahko podvomi o tem?

Res je, da za telesno vzdrževanje otrok danes večina staršev lepo skrbi. Včasih celo pretirano. Današnji otroci ne vedo, kaj je pomanjkanje, kaj se pravi biti lačen, reven, raztrgan. Te ugotovitve smo lahko veseli. Toda poleg velike skrbi, kako bodo otroka oblekli, da bo prijeten za oči, pa čisto pozabljamo na drugo še važnejšo dolžnost, na negovanje otrokove duševnosti, na vzgojo.

Zavedati se moramo, da kakor so otrokova telesna rast, moč in zdravje v veliki meri odvisno od tega, kako smo se za razvoj le-teh potrudili, prav tako je v veliki meri odvisen otrokov duševni razvoj od tega, kako smo se starši oziroma vzgojitelji potrudili.

Res se mnogi starši tega zavedajo in otroku lepo pomagajo na poti v življenje. Vzamejo si čas za otroka, se z njim pogovarjajo, igrajo, potrpežljivo odgovarjajo na vprašanja, ki jih ni nikdar konec, ga pustijo v družbo sovrstnikov in znajo tudi prisluhniti otrokovim interesom. Res je pa tudi, da se mnogi starši zavedo, da je otrok družabno bitje, da ima duševnost, šele ko otrok prestopi šolski prag, ko ga je strah pred vsem novim, ko se ne more in ne more živeti v kolektiv razreda, ko si ne more zapomniti črk, ko mu ne gre v glavo pesmica itd. Takrat so starši pripravljeni nadoknaditi vse zamujeno, toda žal je to skoraj nemogoče. Predšolska doba je namreč doba, v kateri polagamo temelje za bodočo osebnost človeka. — Ali nudite otroku vse kar potrebuje za vsestranski razvoj? Prepričan sem, da želite vsi

starši svojim otrokom vse »najboljše«, zato razmišljajte o tem in jim pomagajte na poti v življenje. Kako to, da mnogi še niste poslali svojega predšolskega otroka v vrtec, kjer se bo med svojimi vrstniki prav gotovo prijetno počutil? Tam mu bo pod strokovnim vodstvom zagotovljen vsestranski razvoj (telesni, umski, moralni, estetski in socialni).

Odločite se! Otroški vrtec »Julke Pibernik« ima še nekaj prostih mest. Ravno ta prosta mesta so mi dala misliti, da starši podcenjujejo važnost predšolske vzgoje, ker sicer bi morali Jeseničani ugotovljati ravno nasprotno — namreč to, da imamo odločno premalo vzgojno-varstvenih ustanov, saj predšolskih otrok na Jesenicah ni tako malo. I. O.

Jeseniški gledališčniki v Belgiji

V četrtek zvečer so odpotovali člani Čufarjevega gledališča z Jesenic v Belgijo in Francijo. Z nastopom v Gentu bodo vrnili obisk flamski amaterski skupini, ki je nastopila na Jesenicah na osmem srečanju amaterskih skupin Slovenije. Za to gostovanje so ponovno obnovili Držičevo komedijo »Tripče de Utolče«, s katero so dosegli že lepe mednarodne uspehe. Na povratku bodo obiskali tudi naše izseljence v Franciji in seveda tudi igrali. Pred odhodom so tudi na Jesenicah odigrali dve predstavi te znane komedije.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

9. in 10. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

11. oktobra švedski barvni film ALI SO ŠE ANGELČKI, ob 17. in 19. uri.

12. in 13. oktobra ameriški barvni VV film MOČNEJŠE OD SLAVE, ob 17. in 19. uri.

14. oktobra ameriški barvni film ŽIVIM ZA TEBE, ob 17. in 19. uri.

15. oktobra sovjetski barvni film SLEPI MUZIKANT, ob 17. in 19. uri.

16. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

9. in 10. oktobra ameriški barvni VV film MOČNEJŠE OD SLAVE, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

11. in 12. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA, ob 18. in 20. uri.

13. oktobra ameriški barvni film ŽIVIM ZA TEBE, ob 18. in 20. uri.

14. in 15. oktobra sovjetski film BELA KARAVANA, ob 18. in 20. uri.

16. oktobra angleški film ŠPORTNO ŽIVLJENJE, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

9. oktobra španski barvni film LEPA LOLA.

10. oktobra italij.-franc. film TOVARIŠI.

13. oktobra ameriški film NAJDALJŠI DAN.

16. oktobra ameriški barvni

VV film MOČNEJŠE OD SLAVE.

Kino DOVJE

9. oktobra italij.-franc. film TOVARIŠI.

10. oktobra španski barvni film LEPA LOLA.

14. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA.

16. oktobra sovjetski film BELA KARAVANA.

Kino KRANJSKA GORA

9. oktobra ameriški CS film NAJDALJŠI DAN.

10. oktobra francoski CS film ŽIVALI.

14. oktobra ameriški barvni VV film MOČNEJŠE OD SLAVE.

16. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA.

Kino KOROŠKA BELA

9. oktobra francoski CS film ŽIVALI.

10. oktobra ameriški CS film NAJDALJŠI DAN.

11. oktobra ameriški barvni VV film MOČNEJŠE OD SLAVE.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 8. oktobra od 12. ure do 15. oktobra do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENICE: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, telefon 82-244, interni 728.

VZHODNI DEL JESENICE: dr. Franc Trampuš, Jesenice, Cesta revolucije 9, telefon 82-244, interni 874.

Hud poraz nogometašev

Preteklo nedeljo je bilo odigrano V. kolo v slovenski conski ligi — zahodni del. V Ljubljani sta se srečali enajstoričniki Ilirije in Jesenice. Zmagali so nogometaši domačega moštva z visokim rezultatom 5:0 (0:0). Že sam rezultat pove, da na tej tekmi nekaj ni bilo v redu. Tehnični vodja NK Jesenice tov. Brejc nam je povedal, da so naši nogometaši dobili prvi gol šele potem, ko je sodnik izključil igralca Kralja. Jeseniški nogometašem so popustili živci, začeli so ugovarjati sodniku in se z njim prerekati, vse to pa so zelo dobro izkoristili nogometaši Ilirije in 20 minut pred koncem tekme neodločen rezultat spremenili v svojo korist. Vsi ljubitelji nogometa bi pričakovali, da izključitev enega igralca ne bi smela vplivati negativno tudi na ostale igralce. Še bolj bi se morali boriti in stremeti, da bi bil rezultat tekme kljub številčni premoči nasprotnika za njihovo moštvo čim bolj

ugoden. Seveda so si naši nogometaši z visokim porazom v Ljubljani pokvarili tudi količnik prejetih in danih golov na tekmovalni lestvici. Upamo, da bodo v prihodnjih kolih zaigrali tako, kakor je treba in da ob takih primerih kot je bil v nedeljo v Ljubljani, ne bodo popustili. Zavedati se morajo, da so točke dragocene, če hočejo še naprej tekmovati v sl. con. ligi, oziroma če si hočejo priboriti vstop v višje tekmovalje. Z nesportnim ponašanjem na igrišču, kljub temu, da je vsem igralcem dobro znano, da ugovori zaradi njegovih takih ali drugačnih odločitev niso dovoljeni, lahko naše moštvo izgubi dragocene točke. Zgodi se lahko celo to, da se prav zaradi takih neprijetnih okoliščin znajdejo v spodnjem delu lestvice, ali pa da bi morali zaradi tega zapustiti težko priborjeno tekmovalje v II. republiški nogometni ligi.

— or

ŠPORT IN KULTURA

KOŠARKA

Več kot smo pričakovali

Republiško prvenstvo za košarkarje je končano, Slovenija pa kljub temu nima prvaka. Maribor in Branik bosta morala v ponovnem medsebojnem srečanju odločiti, kdo bo prvi. Jeseničani so se kot novinci v republiški ligi zelo dobro odrezali. Zasedli so tretje mesto, ki ga jim ob začetku prvenstva nihče ni pripisoval. Vsi poznavalci košarke so menili, da bo znanje uspeh, če se bodo obdržali v ligi. Le najbolj optimistični so jim prognozirali peto mesto.

Lige je konec, Jeseničani pa so demantirali vse prognoze in se uvrstili kot tretji. Tako ni bil zaman trud in niso bila zaman vložena finančna sredstva. Za gledalce je sedaj kratek premor, igralci pa se bodo še naprej marljivo pripravljali in trenirali, saj ni daleč čas, ko bo zopet treba stopiti na igrišče najprej v prijateljskih srečanjih, potem pa za točke.

Prihodnje leto bo moška vrsta Jesenic spet okrepljena. Iz vojske se je vrnil inž. Lado Senčar, ki bo nastopal za Jesenice (prej pri Iliriji). Trener Katnik pa pripravlja dvojce presenečenj. V jeseniško vrsto se bosta vključila dva dvometraša, sicer začetnika, toda

upajmo, da bosta prihodnje leto že pripravljena za nastope.

Ženska vrsta je v letoš-

njem republiškem tekmovanju nekoliko razočarala. Uvrstila se je na tretje mesto, pričakovali pa smo več. Prav lahko bi bile druge, prvo mesto pa je bilo že vnaprej rezervirano za vrsto Slovana iz Ljubljane, ki je prejšnjo sezono tekmoval v zvezni ligi. Ženska vrsta Jesenic je letos nastopala samo z mladimi igralkami, razen Benedičičeve in Lakotove, ki sodita še v starejšo rutinirano ekipo Jesenic. Forma teh mladih igralk ni bila stalna, primanjkovalo pa jim je tudi rutine.

Košarkarska sezona je tako zaključena, na sporedu bo še nekaj prijateljskih srečanj na tujih igriščih, potem pa je na vrsti trd trening za obe ekipe.

Košarkarske vrste je z zaključkom letošnjega tekmovanja v ligi zapustila ena najboljših Cilka Benedičičeva kot je izjavila sama. Prepričani pa smo, da bo, če bo treba, še oblekla dres in pomagala svojim klubskim prijateljicam.

Radio Jesenice

na srednjem valu 200 m
Program od 9. do 14. 10. 1965

SOBOTA, 9. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- kulturno prosvetne zanimivosti in problemi,
- čestitke in želje poslušalcev,
- maldinska oddaja: ob tednu otroka o delu cibicarov v otroškem vrtcu Cilke Zupančičeve na Koroški Beli.

NEDELJA, 10. 10. ob 11. uri

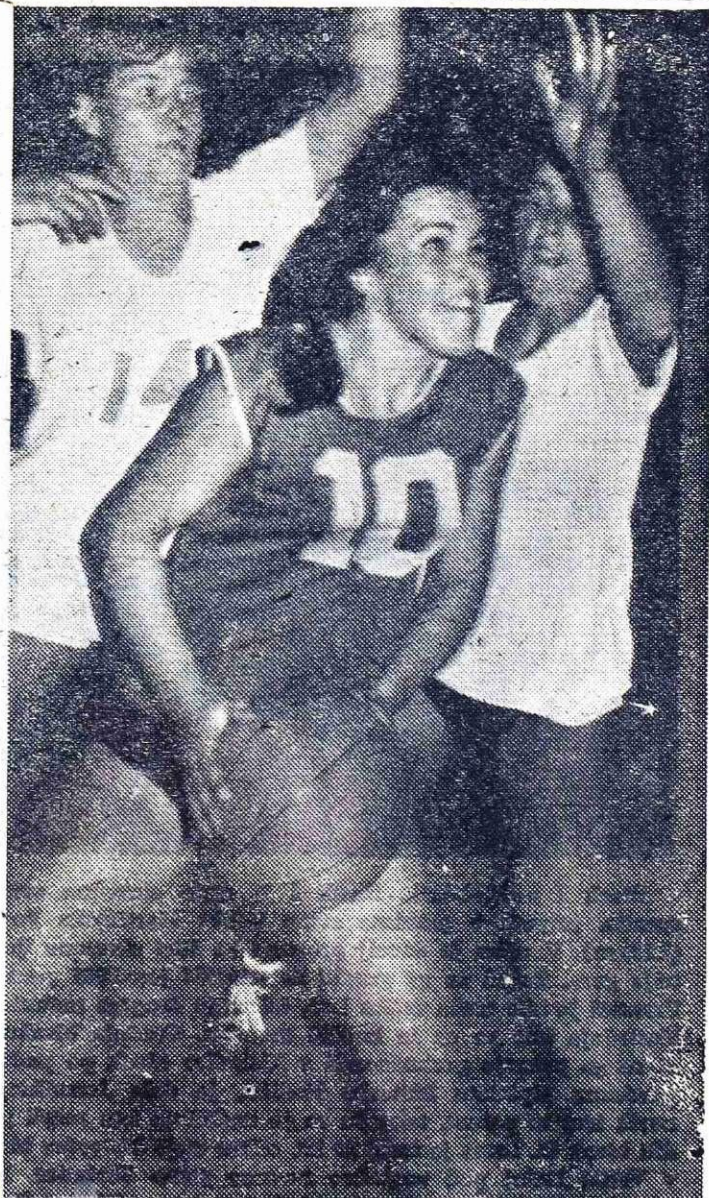
- Mi pa nismo se uklonili: sestavek z naslovom: Trinajst dni negotovosti in koledar važnejših dogodkov v preteklosti,
- obvestila in reklame,
- Športnih 10 minut: košarkarji so že zaključili s prvenstvom,
- čestitke in želje poslušalcev.

TOREK, 12. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- Naši amaterji nastopajo,
- Delavska univerza — predavanje iz ciklusa: Šola za starše — Otrok je v šoli raztresen,
- obvestila in reklame,
- Pogovor s poslušalci,
- Čestitke in želje poslušalcev.

ČETRTEK, 14. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- Pravnik vam svetuje,
- zabavna glasba,
- Jeseniške aktualnosti.

Najboljša strelka v SKL je Jeseničanka Pavličeva s 319 koši.

Trening državne reprezentance

Pred odhodom na mednarodni dvoboj s Francijo je jugoslovanska reprezentanca trenirala na štiristeznem kegljišču na Jesenicah. V družbi najboljših jugoslovanskih kegljačev je naš sodelavec Jože Slibar dosegel najboljši rezultat 907 kegljev. Ostali rezultati: Steržaj (Branik) — 888, Grom (Rakek) — 869, Smoljanovič (Grmoščica) — 867, Turk (Triglav) — 835, Mlakar (Branik) — 816 in Špiljak (Medveščak) — 801.

Doseženi rezultati niso vrhunski, z izjemo Slibarja in Steržaja. Vzrok temu je izredno težko kegljišče in to, da se kegljaška sezona šele pričenja.

● V prihodnjih dneh bodo odšli na priprave v ČSSR reprezentantje v smučarskih skokih. Na pot bo odšlo 9 skakalcev, od Jeseničanov pa le Zajc, Smolej in Pečar.

● Dela na igrišču pod Mežakljo lepo napredujejo. Sedaj je že vidna prva polovica tribune, ki je že vsa zabetonirana.

● V I. letnik višje šole za telesno kulturo v Ljubljani sta se vpisala skakalec Ludvik Zajc in alpski vozač inž. Peter Lakota. Jeseniškim športnim vrstam se tako obetata še dva strokovnjaka.

● V nedeljo ob 15. uri bo na igrišču pod Mežakljo odigrana prvenstvena nogometna tekma med Primorjem iz Ajdovščine in Jesenicami.

BRZOJAVKE

Tekma bi morala biti odigrana že 26. septembra, vendar je bila zaradi vode na igrišču odložena na poznejši čas. V predtekmi se bosta srečali enajststori mladincev z Jesenic in Zeleznikov.

● Na Dunaju je bil mednarodni šahovski turnir za ženske, na katerem so sodelovale igralke iz Avstrije, Poljske, Romunije in Jugoslavije. Naša predstavnica Lojzka Pongračeva je bila med šestnajstimi igralkami druga do peta. Zmagala je Avstrijka Samutova. Na brzopoteznem turnirju pa je Pongračeva delila prvo mesto s Köttingerjevo.

● Zveza rezervnih oficirjev Dovje-Mojstrana je priredila tekmovanje z zračno puško. Med 24 tekmovalci je bil prvi Slavko Robič z 80 krogi.

● V zadnjem kolu slovenske košarkarske lige za ženske so Jeseničanke premagale ekipo Maribora s 46:30 (23:17). Za Jeseničane so dosegle koše: Pavlič 26, Vudrič 10, Benedičič in Mušič po 4 in Komic 2.

● V sobotnem srečanju v okviru moške košarkarske lige so Jeseničani izgubili z Mariborom z 51:60 (23:30). Koše so za Jesenice dosegli: Sodja 18, Koren 14, Jeraj 11, Svetlin 5 in Peterman 3.

● Odbojkarji Jesenic so gostovali v Novem mestu in

srečanje dobili s 3:2 (11:15, 15:2, 13:15, 15:6, 15:12). V naslednjem kolu se bodo na Jesenicah pomerili z ekipo Bežigrada iz Ljubljane. To pomembno, saj so trenutno srečanje je za Jesenice zelo drugi z enakim številom točk kot vodeči Maribor.

● Jugoslovanska hokejska reprezentanca je odpotovala na mednarodni turnir v Mannheim, kjer bo odigrala dve tekmi. Po končanem turnirju jih čaka še kratka turneja v Düsseldorfu in Krefeldu. Reprezentanco Jugoslavije sestavljajo: Korantar, Gale, Knez, Ravnik, Kristan, Ivo Jan, Jug, Žvan, Krmelj, Franc Smolej, Felc, Tišler, Bogo Jan, Klinar, Mlakar, Roman Smolej, Hiti in Beravs.

● Prihodnji teden bo na igrišču pod Mežakljo medobratno tekmovanje v vlečenju vrvi. Nastopilo bo 12 ekip, ki so razdeljene v dve skupini.

● V tem tednu poteka na nogometnem igrišču medobratno tekmovanje v malem nogometu. Sodeluje 13 ekip, o rezultatih in prvaku v malem nogometu pa bomo poročali prihodnjič.

● Odbor za rekreacijo pripravlja program za zimsko sezono. V ta namen je rezerviral za 56 ur na teden kegna je sobota prosta za naše ljišče. Tudi v domu Partiza-

sodelavce. Tako bo tudi v zimski sezoni dovolj možnosti za rekreacijo članov našega kolektiva.

● Na skakalnici iz umetne mase v Ljubljani so se pomerili smučarski skakalci. Zmagal je Eržen iz Ljubljane pred našima Zajcem in Smolejem. Pri mlajših mladincih pa je bil najboljši Brus iz Mojstrane.

Humano dejanje

Takoj po zelo težki nesreči, za posledicami katere je tov. Roman Leban tudi umrl, so na pobudo partijske organizacije v šamotarni razpravljali na izrednem sešanku sindikalnega odbora, ki upravlja tudi s kolektivnim denarjem in sklenili, da bodo iz teh sredstev poklonili družini pokojnega Romana Lebana 50.000 dinarjev. Ob tej priliki so tudi sklenili dodeliti enkratno podporo v višini 20.000 dinarjev Mihui Brancu, ki se že dalj časa zdravi za poklicno boleznijo na Golniku.

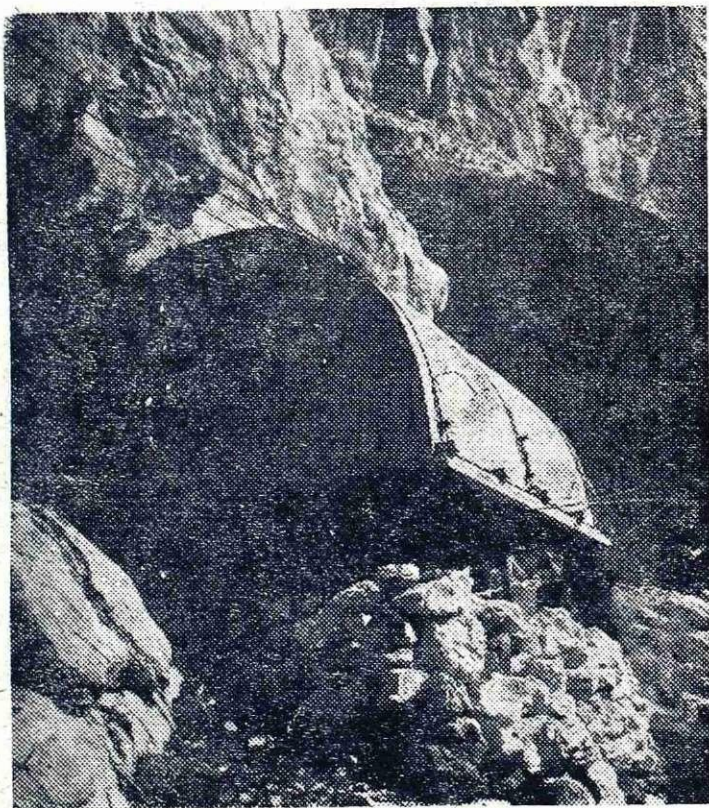
Dopisujte v »Železarja«

Iz jugoslovanskih železarn

ZELEZARNA ŠORE

Tudi sodelavci v Šorah so sprejeli več sklepov, s katerimi želijo izboljšati gospodarjenje. Novi gospodarski ukrepi v zvezi z gospodarsko reformo pomenijo nove in odgovorne naloge, česar so organi upravljanja v tej železarni prav dobro zavedajo. Zato so sprejeli skupno s sindikalnimi podružnicami in Zvezo komunistov sklepe.

ki naj bi zagotovili uspeh podjetja in posameznih enot. V vseh oddelkih so temeljito razpravljali o možnostih za izboljšanje gospodarjenja in sprejeli niz sklepov. Preveč jih je, da bi jih lahko podrobno navajali. Zapišemo naj le, da so podobno kot v naši železarni sklenili poiskati vse notranje rezerve, povečati proizvodnost in storilnost, poostri delovno in tehnološko disciplino itd.

Bivak I — 30-letnik. Bivak I je malo skromno orlovo gnezdo, pripeto v previsne stene Velike Martuljske Ponce (2.180 m). V njem je dovolj prostora za štiri skromne ljubitelje gora. Začeli so ga graditi že leta 1934 jeseniški gorniki. Prenesti je bilo treba veliko lesa, železa in drugega materiala. Naslednje leto so ga že izročili namenu. Gradnja bivaka I, ki so ga pozneje preimenovali v Matevžev bivak po padlem partizanu alpinistu Matevžu Frelihu, je dala Jeseničanom novih idej in pobud, tako da so že naslednje leto začeli graditi bivak II. Letos je torej 30 let, odkar stoji Matevžev bivak v Veliki Dnini pod mogočno severno steno Škrlatice. Naj omenim, da se je med graditelji še posebno odlikoval Karel Korenini, ki ga imenujemo tudi oče bivakov. Njegovo podjetnost pa sedaj nadaljuje Janez Krušič.

Pionirjem je pokazala svojo kulturo

Mici Bradič (Martinjakova) z Javornika, Pionirska ul. 17, je 30. septembra ob 13.10 uri v narasli terasti potok Javornik vrgla težko torbico, ki so jo le zaradi hitrega posredovanja pionirja T. I. rešili iz potoka. V nasprotnem primeru bi bila škoda še večja.

Kakor vsak dan so se tudi tega dne pionirji P. D., S. N. in T. I. vračali iz šole domov po stranski poti ob potoku Javornik. Zaradi hudega naliva pa je narasli potok Javornik pot popolnoma poškodoval ob ograji, ki je last Mici Bradič. Zaradi tega so se pionirji oprijemali ograje, bali so se tudi, da jim torbice padejo v potok. Zaradi tega

je že omenjeni pionir šel na drugo stran ograje, da bi varno prenesel torbice na drugo stran. Takrat pa je prišla razjarjena Mici Bradič i nbre besed ter opozorila vrgla šolsko torbico v narasli potok. Drugi pionir k sreči še ni izpustil svoje torbice na drugo stran ograje, ker bi lahko tudi njegova zaplavala po potoku. Lahko si predstavljamo škodo, ki jo je povzročila Mici Bradičeva pionirjem in njihovim staršem. Samo s hitrim pranjem torbice in sušenjem knjig ter zvezkov so ublažili škodo. Res si ne moremo predstavljati, da v našem delavskem kraju z bogato kulturno tradicijo zmoro kaj takega tudi ženska. Ome-

nim naj še, da se po že omenjeni stranski poti večina pionirjev vrača iz šole po nasvetu učiteljic predvsem zato, da bi čimprej zapustili cesto I. reda. Ker je bila pot poško. dovana, bi našim pionirjem morala Mici Bradič oprostiti in upamo, da ob naslednjem neurju ali naliivu Mici Bradič ne bo vrgla v narasli potok namesto torbice tudi kakšnega pionirja. Ob koncu naj omenim, da dejanje Mici Bradičeve prav gotovo ni bilo vzgojno in upam, da se kaj takega na Javorniku ne bo več zgodilo.

Karel Pureber
Streška ul. 6
Javornik

RDEČI KRIŽ NA JAVORNIKU NADALJUJE Z AKCIJO ZA POPLAVLJENCE

Odbor RK za teren Javornik - Koroška Bela je že začel z nabiralno akcijo za poplavljenke. Aktivisti RK obveščajo vse prebivalce terena Javornik in Koroška Bela, da bodo tudi v prihodnjih dneh nadaljevali z akcijo. Da bi akcija hitreje potekala, se bodo aktivisti RK oglašili pri posameznih družinah na njihovih domovih in zbirali prispevke v materialu in denarju. Odbor RK na Javorniku upa, da bodo prebivalci Javornika in Koroške Bele razumeli humano in prepotrebno akcijo RK ter po svojih močeh prispevali, da bi čim bolj ublažili nesrečo ob zadnjih poplavih in tako pomagali poplavljenecem, da si vsaj nekoliko opomorejo.

Odbor RK na Javorniku

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«